

ŠTEVILKA 4 - LETNIK III / 2018

ISSN 2712-4479

SUPERNOVA

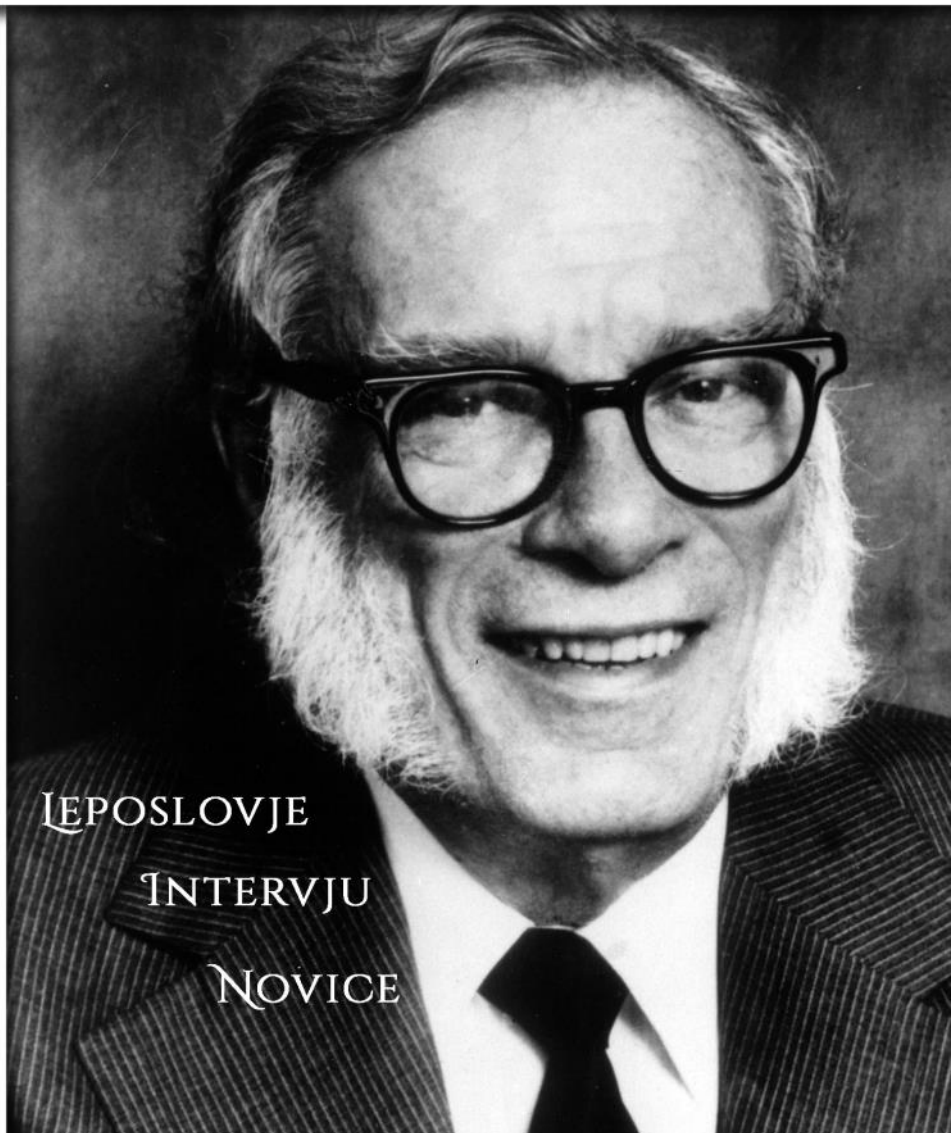
REVIJA ZA SPEKULATIVNO FIKCIJO

Znanstvena fantastika - Fantazija - Nadnaravni horor

LEPOSLOVJE

INTERVJU

NOVICE

Glavni urednik in odgovorni urednik

Bojan Ekselenski

bojan.ekselenski@samozalozba.eu

Pomočnik glavnega urednika

Andrej Ivanuša

Lektoriranje

Sabina Štrubelj

Prelom in oblikovanje naslovnice

Bojan Ekselenski

Naslov uredništva

Celjsko literarno društvo,
Gledališki trg 4
3000 Celje
celjsko.literarno@outlook.com
<http://cld.si>
<http://cld.si/Supernova.html>

Izdajatelj

Celjsko literarno društvo
Transakcijski račun
05100-8010642929

Izdajo so omogočili

<i>Uvodnik</i>	3	Bojan Ekselenski	3
<i>Esej</i>	5	Prof. dr. Zoran Živković <i>Krononavtika</i>	5
<i>Proza</i>	10	Aljoša Toplak <i>Milijonto udejanjenje</i>	10
		Barbara Jelen <i>Odstiranje</i>	14
		Boris Mišić <i>Lordova kri</i>	16
		Domen Mohorčič <i>Aranche</i>	20
		Edo Rodošek <i>Poslednji štor</i>	31
		Primož Jenko <i>Čas nič</i>	33
		Lawrence Schimel <i>Noč je presekjal jok</i> <i>Potem</i>	40
		Bojan Ekselenski <i>Terorist</i>	43
<i>Fanfiction</i>	47	Tihomir Jovanović Tika <i>Povračilni udarec</i>	47
<i>Poezija</i>	56	Tanja Mencin <i>Perzeidi</i> <i>Stihija Večnosti</i>	56
<i>Razpisi</i>	57	Razpisi <i>Supernova</i>	57
		<i>Vsesledje</i>	58
		<i>Fanfiction</i>	58
		<i>Fanfest</i>	59
		<i>Prireditve</i>	60

Bojan Ekselenski

Uvodnik ob vstopu v tretje leto izhajanja

Revija je stopila v tretje leto izhajanja. Pomladanska številka je namenjena zlasti domačim avtorjem in tako upam, da bo tudi v prihodnje. Zadovoljen sem, ker se je pojavilo tudi nekaj svežih domačih imen, ki s svojimi idejami pomembno prispevajo k razvoju slovenske sodobne fantastike. Tuje avtorice in avtorje, ki so se odzvali vabilu, bomo večinoma prihranili za jesensko številko, ki bo enako kot lani obsežnejša od pomladne. V jesensko – zimskemu času imamo zaradi dolgih noči in mrzlih dni več časa za branje dobre literature.

Slovenska scena napreduje. Še vedno prevladujejo ljubiteljice in ljubitelji tujih fantazijskih svetov, ki vsebine konzumirajo večinoma v angleščini. Drugače ne more biti, saj slovenski kulturni prostor do predlani sploh ni premogel kakovostne platforme, ki bi omogočala razvoj domačega ustvarjanja. Velik del domače ljubiteljske scene je še vedno precej skeptičen do slovenskih produktov v fantastiki in njihova skepsa je razumljiva glede na odsotnost resnega in sistematičnega dela resnih založb z domačimi avtorji in avtoricami.

Še vedno veliko večino slovenske fantastike ustvarjamo literarni samorastniki, samozaložniki in majhni založniki, medtem ko se pomembni igralci na knjižnem trgu še vedno večinoma (ne vsi in ne vedno) radi oprijemajo distribucije tujih vsebin in predalčkanju fantastike v omaro trivialnega, šunda in otroškega ali mladinskega.

Kulturni prostor, z nekaj svetlimi izjemami, bo potreboval še veliko časa, da bo ozavestil fantastično literaturo kot sestavni del slovenske književne krajine.

Celjsko literarno društvo na področju fantastične literature v slovenskem prostoru orje ledino. V društvu smo dojeli, da bogastvo literarnega prostora prinašajo vse vrste literature, povsod je prostor za kakovostno ustvarjanje. Piramida kakovosti je za vse literarne žanre in zvrsti enaka.

Kot takšne nas že zaznavajo tudi drugi akterji v slovenskem kulturnem prostoru, saj smo na mnogih področjih zagrizli v sladko-kisli sadež pionirstva.

Naše društvo je izdajatelj revije, ki jo držite v rokah in je edina slovenska tiskana revija za fantazijsko literaturo (spekulativna fikcija se sliši bolj strokovno, a imam raje besedo fantastično oz. fantazijsko), namenjeno zahtevnejši odrasli publiki.

Lansko leto smo izvedli tudi Fanfest, 1. slovenski festival fantazijske književnosti z mednarodno udeležbo. Festival se bo predvidoma odvijal vsako leto v okviru, kakršnega bodo dopuščale razmere. S festivalom je naše društvo postalo akter na regionalni mednarodni sceni, saj smo se povezali s sorodnimi festivali v bližnjih državah (Hrvaška, Srbija, Črna gora), kjer je scena fantazijske književnosti precej bolj razvita in močnejše vpeta v lokalne književnosti.

Glavni gost festivala je bil prof. dr. Zoran Živković, eden najpomembnejših svetovnih pisateljev. Za Supernovo je prispeval zanimiv esej Krononavtika, ki predvsem z literarno-teoretičnega stališča obravnava časovna potovanja. Ravno zaradi članka sem naredil izjemo in v revijo uvrstil svojo zgodbo, ki se ukvarja s časovnimi potovanji.

Literarna dela v reviji so žanrsko precej različna. Vsem je skupna zgolj uvrstitev v fantazijsko prozo. Izpostavil bi kar vse, saj so medsebojno tako različna, da jih je težko primerjati. Imamo vse, od trde znanstvene fikcije do mitološke fantazije. Nekateri avtorji so že uveljavljeni, drugi si šele iščejo prostor pod literarnim soncem. Zlasti mladim idej ne manjka in verjamem, da se bo nabor svežih imen še povečal.

Na razpis za fanfiction Vojna svetov v Sloveniji je prispel samo en objavljen prispevek iz Srbije. Tihomir Jovanović Tika je s svojo kratko zgodbo Povratni udarec odlično zajel duh časa takoj po prvi svetovni vojni, kamor je umestil znamenito Vojno svetov nesmrtnega H. G. Wellsa.

Poezijo je prispevala Tanja Mencin.

Na koncu najdete različne razpise za obe naši reviji (Vsesledje in Supernova) in tudi razpis za 2. Fanfest.

Bojan Ekselenski,

predsednik Celjskega literarnega društva

Prof. dr. Zoran Živković

Krononavtika

prevod: Bojan Ekselenski

Kaj natančno vemo o gibanju skozi čas?

Pravzaprav ne kaj veliko. Vemo samo to, da v normalnih okoliščinah napredujemo s stalno hitrostjo 24 ur

dnevno v smeri od preteklosti proti prihodnosti.

Te običajne okoliščine se lahko, vsaj načelno, porušijo samo v dveh primerih – ko spremenimo bodisi hitrost bodisi smer gibanja časa. Hitrost je dokazljivo mogoče spremeniti (Einsteinove teorije relativnosti, op. prev.), a smer je možno, po vsem sodeč, spremeniti samo v znanstveni fantastiki.

Posvetimo se najprej hitrosti.

V bodočnost je možno priti tudi hitreje, v glavnem na dva načina – z odloženim oživljanjem (hibernacijo) in (resnično) hitrejšim gibanjem.

Hibernacija upočasni fiziološke procese organizma, med drugim tudi staranje. Zamrznjeno osebo je mogoče kasneje oživeti, recimo po desetih letih, pri čemer bo oseba biološko ostarela le za eno leto. Cena za to hitrejšo prispetje v prihodnost je izguba »prespanega« časa. Ta hibernacijski spanec bi zaradi svoje narave verjetno minil brez sanj. Ne loči se od smrti, a vstajenje je vključeno v ceno aranžmaja, oziroma je fakultativno dostopno. V vsakem primeru, po želji. Seveda, če se kje kaj ne zalomi, saj ni nobene garancije za uspešno »vstajenje«. Uteha je v tem, da v primeru, da gre kaj narobe, tega ne boste nikoli izvedeli.

Pri gibanju z velikimi hitrostmi (čim bližje svetlobni hitrosti, toliko boljše za časovno razširitev) se doseže podoben učinek – prepotujejo se velike razdalje z majhno izgubo lokalnega časa. Prednost tega načina je aktivno življenje v okviru lokalnega časa. V vašem »lokalnem vesolju« (npr. na vesoljski ladji) se vse odvija normalno, izmenjujeta se obdobji aktivnosti in spanja (kar vključuje tudi sanjanje, z nočnimi morami in gredimi sanjami vred,

zlasti če nimate čiste vesti). Če bi s te ladje lahko opazovali »zunaj« svet, bi se vam zdelo, da se vse dogaja divje hitro. In seveda velja tudi obrnjeno, onim od »zunaj« bi se dogajanje pri vas zdelo nepojmljivo počasno. A to medsebojno opazovanje ni možno. Dva časovna tokova sta nezdružljivo ločena. Tudi fizično.

Zanima nas, ali pospešeno gibanje skozi čas prinaša kakšne literarne ugodnosti. Seveda! Človeško dramo.

Najprej melodramo – je kaj bolj melodramatično razburljivejšega od srečanja bližnjih sorodnikov v popolnoma napačnih časovnih fazah? Na primer: Mlada mati se takoj po rojstvu hčere poda na dilatacijsko potovanje, ki bo trajalo samo eno leto njenega lokalnega časa, a bo svet, ki ga je zapustila, ob vrnitvi starejši za dvajset let. Če bo ob vrnitvi srečala svojo hčer, bo ta skoraj njena vrstnica (Ursula Le Guin: »Semley's Necklace« iz zbirke *The Wind's Twelve Quarters*, 1975). Zamisel v literarnem pogledu deluje precej privlačno, dasiravno je to že precej raziskan teren. Ob tem ne pozabimo, da je faktor odtujenosti sorazmerno enostaven.

Skrajni primer pri pospešenem gibanju skozi čas so okoliščine, ki nastanejo v (samo žanrsko dopuščenih) točkah doseganja, oziroma preseganja svetlobne hitrosti. Bi se v tem primeru čas ustavil ali bi začel teči nazaj? Bi prišlo do regresije (oziroma progresije, glede na to, s katerega zornega kota se na to gleda) od starosti do mladosti in naprej do rojstva (Dan Simmons: *Hyperion*, 1989)? Kaj sledi pred (oziroma v obrnjenem zaporedju, po) rojstvu: smrt? Si je mogoče zamisliti, da je bil človek mrtev, preden se je rodil? Nenavadnost je tukaj znatno pomembnejša, a ni gotovo, da sorazmerno raste tudi človeška drama. Pravzaprav nasprotno. Potrebno je imeti mero. Skrajnosti so zelo negotov temelj.

Žanr dopušča, da tokovi z različno stopnjo gibanja v prihodnost vendarle ne ostanejo zasebni, temveč se dotikajo in prepletajo. Kaj se zgodi, ko se srečata hitri in počasni tok? Kakšen vpliv vršita eden na drugega? Bi bil počasnejši privilegirani v odnosu do hitrega? (Roger Zelazny: »*The Great Slow Kings*«, kratka zgodba, op. prev.). Je možno posredi obrnjeno (Frank Herbert: *Heretics of Dune*, 1984)? Zamisel ni brez žanrske zanimivosti, vendar lahko deluje malce razvlečeno in neprepričljivo, vsaj v vlogi ugodnih tal za kakovostno človeško dramo.

Končno, kateri je zadnji trenutek, do katerega se z enim od obeh

pospešenih načinov lahko pride v prihodnost? Ali sploh obstaja takšen trenutek? Konec časa? Konec vesolja? Ima zamisel o koncu časa sploh kakšen smisel? Kaj, če čas ni linearen, temveč ciklični? Kaj, če imamo namesto napredovanja, kjer je edino smiselno govoriti o koncu, večno vračanje, pretapljanje konca v nov začetek? Tukaj se vstopi na področje skrajnih vprašanj, kozmologije, a tukaj tudi človeška drama dobi nek pomen.

Mogoče pa tudi ne. Ni čisto jasno. Branje romanov Olafa Stapledona (britanskega pisatelja in filozofa, op. prev.: *Last and First Man*, 1930; *Star Maker*, 1937) ali nekaterih zgodb Arthurja C. Clarka »Transience« (kratka zgodba, objavljena v zbirkah »The Other Side of the Sky«, 1958 in »The Nine Billion Names of God«, 1967, op. prev.), ki so napisane pod vplivom Olafa Stapledona, bralca zagotovo ne pušča ravnodušnega. A tukaj ne vznemirja toliko človeška drama kot vizija, ki seže brezmejno izven človeškega okvirja. Ostane odprto vprašanje: Imajo lahko takšne vizije enako literarno vrednost kot človeške drame?

Toliko o hitrosti.

Oglejmo si zdaj spremembo smeri.

Torej, gibanje od prihodnosti proti preteklosti.

Tako na prvi pogled bi lahko rekli, da ni ničesar. To bi podkrepilo zamisel. Kolikor nam je znano, niso (bili) opaženi nobeni časoplovci iz prihodnosti. Niti zdaj niti kdaj v preteklosti.

To seveda še nič ne pomeni. Mogoče je svet poln časovnih potnikov, a jih ne opazimo, ker neposredno ali posredno ne oznanjajo svoje prisotnosti oziroma ne vplivajo na preteklost. Zakaj tega ne počno? Zamisliti si je mogoče tri načelne razloge: ne želijo, ne smejo ali ne morejo.

Če smejo in morejo, a vendar nočejo, potem lahko v tem razberemo samo en vzrok. Obnašajo se kot nepristranski opazovalci, ki se izogibajo kakršnemu koli vpletanju v predmet opazovanja. Pravzaprav bi bili idealni zgodovinarji, saj se jim je prikazala možnost neposrednega proučevanja preteklosti, ki je nikakor ne želijo oskruniti z lastnim vpletanjem. Primer tega je roman Arkadija in Borisa Strugackega »Težko je biti bog« (po romanu so leta 1989 posneli film, op. prev.) – »zgodovinarji« v njem sicer niso časovni potniki, a so enakovredni zunanji opazovalci, torej je v bistvu enako. Tukaj je še kako prisoten dramski naboj, le da je do neke mere poenostavljen. Vse se

pravzaprav nanaša na vprašanje, ali je možno ohraniti popolno ravnodušnost do opazovanega časa. Spodbuda, da se sodeluje v njem, je lahko zelo močna. Tla so ugodna za razburljivo zgodbo, vendar ta ostaja v bistvu enostavna.

Če želijo in morejo, vendar ne smejo, potem lahko predpostavimo, da obstaja določena prepoved, ki jim preprečuje spreminjanje. Namen prepovedi je lahko varovanje prihodnosti, ki se lahko nepredvidljivo in nepopravljivo spremeni, če bi se samo za kanček spremenilo občutljivo tkanje preteklosti. Že najmanj pomembni vzroki v tem času bi lahko kasneje povzročili ogromne posledice (sindrom »metuljevih kril«, teorija kaosa). Da bi se to preprečilo, se uvajajo mehanizmi ali institucije, ki bolj ali manj učinkovito branijo preteklost (Paul Anderson, »Time Patrol«, 1955; Isaac Asimov, »The End of Eternity«, 1955). Niti to ni čisto brez človeške drame, a je žanrsko nekoliko prostodušno, staromodno.

Končno, če želijo in smejo, pa ne morejo, potem so za tem zagotovo paradoksi, ki, kot je videti, neizbežno spremljajo poskuse, da se spremeni preteklost. Med njimi je najbolj znan naslednji primer.

Oseba se vrne v preteklost in tam nehote ali hote izzove smrt enega od staršev, še preden je bil sam spočet, s čimer onemogoči lastno rojstvo. Toda, če se sploh ni rodil, kako se je potem lahko vrnil v preteklost in preprečil lastno rojstvo s tem, ko je odstranil enega od staršev, pa se je kljub temu rodil, se vrnil v preteklost, izničil svoje spočetje, kar pomeni, da se sploh ni rodil? In tako naprej ... *Reductio ad absurdum*.

To nesmiselno mešanje vzroka in posledice je, po vsem sodeč, končna prepreka vpletanju iz prihodnosti v preteklost, vendar to ne preprečuje nastajanja literarnih del, ki jim zapleteni časovni paradoksi niso nobena ovira. Pravzaprav se v teh primerih sploh ne upoštevajo. Do kakšnih neverjetnih zaključkov je mogoče priti (Robert A. Heinlein, »All You Zombies« –kratka zgodba, 1958, op. prev.)! Vendar je nerodno, ker v tem ni prave drame, v glavnem gre za jalovo žanrsko izmišljanje in pametovanje. Kdo si bo izmislil bolj zapleteno stvar? Čisti *Gedankenexperiment* (miselni poskus, op. prev.).

Nam sploh kaj ostane na koncu?

Vsekakor! Žanrski izziv je večji, če se izbere sprememba smeri gibanja časa, in ne njegova hitrost. Idealno je, če se najde način vpliva na preteklost in se pri tem izogne zanki paradoksa, ki je posledica takšnega vpliva. Je kaj takšnega mogoče? Ni, če se predpostavi, da obstaja samo en sam matični časovni tok.

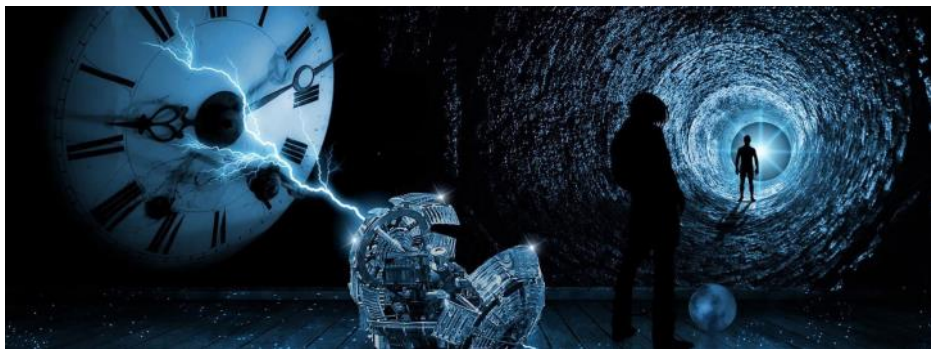
Če pa si zamisli, da je takšnih (časovnih) tokov več (neskončno), potem se lahko prej omenjenemu paradoksu elegantno izognemo. Na točki, kjer se spreminja preteklost, nastane razdvajanje – na en krak, tisti, iz katerega izhaja časovni potnik, ki izvaja vpliv »za nazaj« v času, nanj sprememba ne vpliva (ta tok se je že odigral, kot se je), a tisti drugi, novi krak, je povzročen z narejeno spremembo v preteklosti. Spreminjanje preteklosti torej ne spremeni bodočnosti, temveč ustvari nov časovni tok, ki vzporedno obstaja (Ursula Le Guin, »A Fisherman of the Inland Sea«; zbirka zgodb, izšla je leta 1994, op. prev.).

Gre za prvorazredno žanrsko zamisel o svojevrstnem, neskončno razvejanem krono-steblu. Temelj močnega dramskega naboja je dogajanje na eni od vej, ki lahko vpliva na dogajanje na drugi, oziroma omogoča preskakovanje iz ene na drugo vejo, prehajanje iz enega v drugi časovni tok. Nadalje, v kakšnem medsebojnem odnosu so različne verzije iste osebnosti na različnih časovnih vejah? Očitno je, da ta novi vidik časovnega potovanja ni varen pred nevarnostjo paradoksa, a v literarnem pogledu to ni nujno usodno.

Znanstvena fantastika ni razprava o teoretični fiziki, temveč leposlovná proza, a prozna dela lahko trpijo paradokse. Seveda, se razume, v zmernih količinah in, kar je najpomembnejše, če so ljubko zamišljeni.

~ ~

Intervju s prof. dr. Zoranom Živkovičem je bil objavljen v predhodni, 3. številki Supernove.

Aljoša Toplak (Slovenija)

Milijonto udejanjenje

»Dame in gospodje! Stojim na glavnemu trgu Novega Velebora v dimenziji X-43, kjer so se zbrali več kot trije milijoni ljudi, da bi prisostvovali milijontemu udejanjenju znamenitih Rudolfov: Rudolfa Käse Schmidta iz dimenzije B-132 in Rudolfa Käse Schmidta iz H-9! Nestrpno čakamo na ta zgodovinski dogodek, tudi vi ostanite z nami, vrnemo se takoj po oglasih. Za Top TV X-43 poroča Veseli Jerry iz X-43.« Ekran se je za delček sekunde zatemnil. Nato so na njem zasvetile oči prelepe vagonke.

»Vas zanima, kako mi uspe ohranjati tako sijoč videz svojega rilca? Trunk-Fresh predstavlja—«

Rudolf iz dimenzije B-132 je ugasnil ekran. Živčno je zadihal in se ozrl po svoji sobi, da bi morda zagledal kaj prijetnega, morda medaljo, ki jo je dobil za petstotošče udejanjenje in mu je zmeraj vlivala poguma. Oči so mu obstale na obrazu njegove žene, ki je sedela na drugem koncu kavča.

Namrgodil se je. »Kaj je?«

Žena je skomignila. »Kaj bi bilo? Srečna sem zate.«

»Milijonto udejanjenje!« je zaklical Rudolf. »Kdo bi si mislil, kaj?«

»Da, kdo bi si mislil?«

»Ravno jaz, izmed vseh Rudolfov Käse Schmidtov.«

»In Rudolf iz H-9 tudi, dragi.«

Rudolf je zmigal z glavo. »Ja, in on. Kaj pa vem, ta Rudolf H-9 se ne drži nič kaj dobro. Ne bi se preveč čudil, ko bi kmalu omagal in ...« Pomigal je z obrvmi. »Bi v širnih vesoljih obstajal samo še en rekorder Rudolf.«

»Da, morda pa prav kmalu.« je rekla žena.

»Ampak danes se slavi.« Rudolf je odmahnil. »Si moreš misliti? To bo milijonti dan, odkar sem se lotil svojega poslanstva! Kar pomeni, da je minilo milijon tri tisoč pet dni od najine poroke, draga.«

Žena je zavzdihnila. »Mislim, da je bila monogamija veliko bolj smiselna, ko so ljudje živeli samo sto let.«

Rudolf se je zakrohotal. Bilo je tako resnično, a vrhovni vladar veselja, papež Pij MMMDCCVI. o tem ni želel slišati. Tudi papeži ostalih vesolj so trdili enako – v tem odtujenem svetu je bojda bila tradicija edino, kar naj bi

nas še držalo skupaj. Zdrav človek mora vedno misliti na pekel in nebesa. Ravno zato so množice vseh vesolj na prestol postavile papeža, parlament pa je z dvotretjinsko večino razpustil samega sebe in uvedel tiranijo. Tako je človek za las rešil smisel življenja in vsi so bili zadovoljni.

Vsi, razen zloglasnega nekdanjega papeža Frančiška XIV. iz X-99, ki je nekoč zastavil vprašanje, češ zakaj se sploh obremenjujemo s posmrtnim življenjem, ko pa večina ljudi menda sploh nikdar ne misli umreti. Rudolf tega ni nikomur priznal, a si je tudi sam zastavljajl enako vprašanje. Star je bil čez milijon dni, in živeti jih je nameraval še vsaj par milijonov. Rudolf raja ni potreboval drugje kot tukaj, v dimenziji B-132.

»Misliš, da bo spet vsa nakičena?«

Rudolf je zmedeno dvignil obrvi. »Kako, draga?«

»Petra iz H-9. Sovražim jo, pretenciozno kuro.«

»Ampak Petra, ona ti je bolj podobna, kot kdor koli drug v našem vesolju.«

»Rudolf, tudi ti nisi enak ostalim Rudolfom. Zato tudi meni ni treba biti kot ostale Petre. Morda boš na koncu res edini, ki bo še vztrajal pri udejanjenjih, in boš prav zares najboljši izmed vseh možnih Rudolfov. In jaz bom potem najboljša izmed vseh možnih Peter. Kajne?«

»Obstaja vsaj nekaj Peter, ki se ni nikoli oženile z Rudolfom.« Namuznil se je. »Potemtakem ne moreš biti najboljša Petra, saj so one vedele bolje.«

Ženi ni bilo smešno. »Ah, prav imaš.«

»Rudolf!« se je zaslišalo iz zvočnika nad ekranom. »Čas je, da se udejanjiš! Ne zamešaj koordinat.«

»Tako!« Rudolf je skočil na noge. »To je to, milijonti skok v novo dimenzijo. To je to!«

»Vso srečo.« je rekla žena.

»Hvala.« je odvrnil in se prijel za portalno zapestno uro. Vnesel je koordinate, zagnal procesor in–

V kotu sobe je počilo.

Žena je zakričala in Rudolf se je divje obrnil, da je zagledal svojega dvojnika.

»Glej, glej, glej.« Debelušni vlomilec je stopil do kavča in se hudobno zasmeljal. »Rudolf B-132! V čast mi je!«

Rudolf se je vzravnal. »Rudolf H-9? Kaj pa počneš tukaj? Ne bi že moral biti v X-43?«

»O, seveda.« je rekel Rudolf H-9. »Moral bi. A prej me čaka majhno opravilo.«

»Kje je Petra H-9, ta avša ničvredna?« je zaklicala žena.

»Daleč stran.« je rekel Rudolf H-9. »Tam, kamor sodite Petre.«

»Rudolf H-9, kaj počneš v mojem domu?« je zahteval Rudolf B-132.

»O,« se je njegov dvojnik presenečeno zasmel. »Si mislil, da bom delil svoj veliki rekord?«

»Svoj veliki rekord?« je vprašal Rudolf. »Prav tako kot ti sem se vsak dan udejanjal v nove dimenzije.«

»Tega ne zanikam. A če sva dva, manjšaš moj uspeh.«

»S tem se sprijazni, kakor moreš.« je odvrnil Rudolf. »To je tudi moj rekord.«

»Ne, če ga ne izpelješ do konca.« Rudolf H-9 se je zarežal. »Kaj misliš, da se je zgodilo z najinim priljubljenim nekdanjim rivalom, Rudolfom iz T-6?«

»Zaradi gravitacije Krepsonovega ozvezdja se je z glavo dvajsetkrat zaletel v kamen, to ja vsi vemo. Kaj hočeš reči, Rudolf H-9?«

Petra je ostro vzdihnila. »O, moj bog, prišel te je ubit!«

»Daj no, Petra!« jo je miril Rudolf B-132. Obrnil se je k svojemu dvojniku. »Oprosti. Ženske in njihovi prenačljivi sklepi.«

Rudolf H-9 je vanj meril z lasersko pištolo.

»Preklet!« je zajechal Rudolf B-132. »Ti govno ničvredno! Stavim, da si ubil tudi Rudolfa T-6!«

»Čas je, da se poslovíš od svoje žene, Rudolf B-132. In zatem od,« dramatično je pomolčal in razširil oči, »življenja.«

Žena je zahlipala. »Ampak zakaj, Rudolf H-9? Noben Rudolf ni morilec!«

Rudolf H-9 je pokimal. »Imaš prav. Delno. Rudolfi so namreč bedaki, ki se pridno pokoravajo pravilom družbe, a množica vesolj je ogromna. Milijon permutacij, in vsak bedak bo srečal svojega dvojnika genialca. Jaz sem ta dvojnik. Spoznal sem, da je življenje navaden absurd, da je vse dovoljeno, da me nič ne more ustaviti na moji poti. Svobodno sem se odločil, da bom postal človek, ki je izvedel največ skokov med dimenzijami, in pripravljen sem storiti vse, da bom svoj cilj dosegel. Pri tem je vse dovoljeno.« Tenko se je nasmehnil. »Pred milijon dnevi nas je bilo milijon Rudolfov, ki so začeli pridno skakati iz vesolja na vesolje. Kmalu smo začeli odmirati, kajti skoki so nevarna stvar. Čez čas nas je bilo samo še deset tisoč. Potem tisoč. Potem sto.

Zdaj sva samo še dva. In kmalu bom samo še jaz. Kar pa svet ne ve, je to, da v resnici niso skoki tista stvar, ki je tako nevarna. Nevarno je biti moj tekmeec.« Bolehno se je zahihital. »Kmalu bom dosegel svoj cilj in moje življenje bo imelo smisel!«

»Rudolf, ni treba, da se tako konča,« je osuplo rekel Rudolf B-132. V koticu očesa se mu je zasvetila solza. »Prosim ... Se lahko svobodno odločiš za drug življenjski cilj?«

»Ne verjamem v moralo, Rudolf.« je norčavo odvrnil Rudolf H-9. Sobo je preplaval zaslepljujoč blisk, preden se je truplo Rudolfa B-132 zgrnilo na tla. »Čudi me, da je ravno ta bebav primerek preživel tako dolgo.« Rudolf H-9 se je obrnil k mrtvečevi ženi.

Dvignila je roke. »Če sem iskrena, mi nikdar sploh ni bil kaj pretirano všeč.«

»Vem,« je rekel Rudolf H-9 in se nasmehnil. »Ubil sem tisoče Rudolfov, in potem ste vse Petre trdile enako. Nekega dne me je to tako ujezilo, da sem ubil še svojo avšo.«

Petra je dvignila še obrvi. »Mrtva je?«

»Da.« Našobil je ustnice in ji lahko pokimal. »Zdaj je daleč stran. Tam, kamor sodite Petre.« Ustrelil jo je v trebuh, da jo je ujel zid in je počasi polzela proti tlom. »Vse ste iste. Tako omejene, brez vizije. Neumne.« Približal se je in ji pištolo naslonil na čelo. »Šibke.« Namrgodil se je, ko je zagledal njen krvavi nasmeh. »Kaj?«

»Kreten. Mislila sem ...« Požrla je kri in zadihala. »Da se bova lahko zmenila.« Iz žepa je potegnila detonator. »Če je Rudolf bedak, ne pričakuj, da sem to tudi jaz. Čeprav so bile vse Petre neumne. Milijon permutacij, in vsak bedak bo srečal svojega dvojnika genialca. Jaz sem ta dvojnik.« Namrgodila se je. »Bila sva tako revna ... Pobila sem deset tisoč Rudolfov, preden sva dobila prve sponzorje. Si mislil, da je ta bebček sam uspel? Saj sploh ni vedel, kaj počne. Slep je blodil skozi življenje, brez cilja. Smisel je našel v vsakodnevnem užitku.« Prezirljivo je razgalila zobe. »A jaz sem imela vizijo, tako kot ti. Čez tisoč tristo šest dni je bila načrtovana tudi tvoja smrt in takrat bi bil cilj končno dosežen. Ampak kateri bedak gre ubit tekmeца na veliki dan rekorda? Morda le nisi tako pameten ... Zdaj pa si ga ubil ...« Pogledala je truplo svojega moža. Njegove oči so hladno buljile v televizor, tako kot zmeraj. »Pripravljena sem bila na kompromis, prevzela bi mesto Petre H-9

...«

Živeči Rudolf jo je skrbno proučeval. Povesil je pištolo. »Prav. Storiiva tako.«

»Ne.« Pomolčala je in se prijela za trebuh. »Zdaj si zafrknil.«

»Zakrpali te bodo.«

»Me imaš za neumno? Umrla bom,« je siknila. »Samo želela sem doseči en preklet cilj v tem prekletem življenju.« Grenko se je nasmehnila. »Očitno ne bo nihče dosegel rekorda ...«

Obraz Rudolfa H-9 je prebledel. »Petra ...« Stanovanje je razneslo.

~ ~

Barbara Jelen (Slovenija)

Odstiranje

»Dobrodošla na osmem nivoju osme dimenzije,« zaslišim šepet. Začutim vibrirajočo napetost, oblije me kurja polt in vse dlake na telesu se odlepijo od kože, kot bi bile antene. Ozrem se naokrog, a nikjer nikogar. Drevesa se še vedno kopajo v zgodnjem jutranjem soncu, kos še vedno radostno požvižgava in moje srce je še vedno velika žareča krogla ljubezni. Vse je videti povsem običajno. Ali pa morda vendarle ne?

»Pridi, objemi me.« Neka neznana sila me povleče k bližnjemu hrastu. Mogočno drevo je in roke kar same sežejo k njegovemu deblu. Iz mojih dlani seva bela svetloba. Položim jih na hrapavo lubje in se s čelom naslonim nanj. Tisoče mravljincev me spreleti po vsem telesu in zdi se, kot da je moje telo hrast sam, kot da sva eno bitje. Energije se povežejo v enoten krogotok. Prevzame me radovednost in poraja se množica vprašanj. Ki mi jih ni treba ubesediti.

»Res je. Tudi rastline so živa bitja. V materialnem svetu je 8.400.000 vrst živih bitij, od tega 400.000 človeških. Večina je neciviliziranih. Življenje je mnogo bolj raznoliko, kot se zdi. In tebe zanimajo dimenzije ter prehajanje med njimi? No, vse je zgolj zavest in njena gostota. Naj ti pokažem prvo dimenzijo? Prav, vendar se ne prestraši, kajti zdrsnila boš nazaj in izgubila bova vez.«

V moji zavesti vstajajo slike in podobe prve dimenzije. Ogromna drevesa,

vsa razbrazdana in grčasta, pokrita s temno zeleno in gosto sluzjo. Slutnja človeških obrazov v zverženih podobah. Bitja, ujeta v lesena vlakna, trepetanje mišic v smrtni agoniji, hreščanje kosti, nemi kriki posrkanih teles. Moje telo v grozi drgeta, a meglice prekrijejo podobe, slika postaja zabrisana in začutim, kako me odnaša drugam. K meni seže druga skrajnost. Zvok sekanja dreves, žaganje, ognjeni zublji, presunljivi zvoki bolečine. Smrt lesenih velikanov. Smrt zelenih pljuč. Ljudje, ki ne vidijo in ne čutijo. Ki poznajo samo svojo resnico. Ne vedo, da sekajo svojo prihodnost, bodočnost planeta.

»Ne obsojaj nikogar, v nižjih dimenzijah je zavest gostejša in ljudje si domišljajo, da so živi samo oni. Na višjih dimenzijah spoznajo svojo zmoto. Zapustiva to žalost in se premakniva med podobe ter bitja osme dimenzije. Tam je življenje pogosteje prežeto z radostjo.«

Začutim prijetno lahkost bivanja in vibracije postajajo bolj in bolj ubrane. Zrak postaja svež in dišeč. Oblaki arom plavajo okrog dreves. Vsa so visoka in mavričnih barv. Niti eno ni enako drugemu. Njihove veje zvončklyajo kot brezskrben otroški smeh. Ljudje jih objemajo. Eterična telesa dreves in ljudi so eno. Spoznanje, da gre za prenos zdravilnih energij iz dreves na ljudi. Vonjave so tako sladke, žarenje tako čarobno, da si zaželim ostati.

»Tudi v tej dimenziji obstajajo bolečine, trpljenje in uničenje. To še ni duhovni svet. Tam ni gorja. Tukaj so nekoč bivala *kalpa vrikša* drevesa, ki so imela mistične moči. Ljudem so izpolnjevala želje, vendar so jih zlorabljali za sebične namene. Zato so svoja telesa prenesla v duhovni svet, kjer zdaj razdajajo svojo brezpogojno ljubezen.«

Informacije se pričenjajo trgati in izgubljeni. Kot ne bi bila uglasena na pravo radijsko postajo. Pojavi se moteč zvok. Najprej je slišati kot lomastenje in neprijeten smeh. Potem zaničljiv glas: »Poglej jo, babo noro. Drevo objema.« In zatem še: »Ta je ena izmed tistih, ki so za v norišnico.«

Moje dlani ostanejo na mestu, čelo prav tako. V mislih se poslovim, a energije se zgostijo, vibracije postanejo težje. Neprijetni zvoki se oddaljijo in tišina ponovno pade name. Še čutim žarenje srca, a povezava je prekinjena. Odlepim se od hrasta in v mislih objamem ves gozd. Vtisi počasi bledijo in misli se uglasijo z vsakdanjostjo. Gozd in cesta, ptičje oglašanje. Vse je enako. Obrnem se nazaj proti domu.

Pomislil na nenavadno doživetje, ki se zdi povsem nemogoče. A neka

misel vendarle vztrajno vrta:

»Kaj pa, če je vse res?«

~ ~

Boris Mišić (Srbija)

Lordova kri

(prevod: Bojan Ekselenski)

Somrak se je počasi prikradel k dvorcu visoko v hribih, ko je skozi okno opazoval tihe in osamljene vrhove Ben Nevisa. Dihal je vse težje, oči so mu pešale, kri je udarjala, pripravljena, da prebije tkivo in kožo ... S suhljato, koščeno roko je zgrabil držaj stola. Moči so ga izdale. Zdaj je sovražil dvorec, planino in okolico jezera ... Tukaj mi ne bi bilo treba končati, je pomislil, ne s tujimi hribi v očeh in ne v tej poganski deželi. Tako rad bi znova ponoči letel po temnih, gostih karpatskih gozdovih ... Vse to bi dal za en sam samcat domači let.

Tega leta ne bo, je slutil, kajti moč ga je po kapljicah zapuščala.

Sesedel se je v stol, vročina in mrzlica sta ga ponovno nadvladali. Hotel je zatuliti od bolečin, ko ga je začela izza oči kljuvati zastrupljena kri. V tem trenutku so se vrata tiho odprla in v sobo je vstopil njegov zvesti služabnik Desmond. V rokah je nosil kelih. Desmond. Toliko let mu je zvesto služil, ko je gradil svoj poslovni imperij v tem tihem, skrivnostnem delu sveta. Moral se je umakniti iz mestnega vrveža Londona, Glasgowa, Edinburga ... Puščal je preveč krvavih sledi, začel je privlačiti pozornost rumenega tiska, konkurentov, Scotland Yarda.

Desmond je vse spremenil.

Z njim je zgradil imperij. Ni bil več prisiljen v grizenje vratov prostitutk, ki jih je lovil po mračnih londonskih kotih, niti mu ni bilo treba sesati rumenila iz nadobudnih mladih japijev, s katerimi je najprej sklepal posle in jih potem zapečatil s krvjo. Tega mu ni bilo več treba početi, saj ga je Desmond preko svojih zvez v angleškem in škotskem zdravstvu redno oskrboval z mlado in zdravo krvjo močnih darovalcev. Če je kri zdrava,

potem za nekoga njegovega kalibra ni preprek, da se vzpne na sam vrh.

In ravno na vrhuncu slave in moči, ko je bil na poti, da zasenči svoje slavne prednike, se je začelo.

Mrzlice, vročine, hude krvavitve ... Sončni žarki so ga žgali kot nikoli prej, imel je občutek, da mu koža odpada. Misel, da bi zgnil od znotraj, da ga napada nekaj, kar je bilo mračnejše in strašnejše celo od katakomb pod njegovimi rodnimi karpatskimi gozdovi, strašnejše od kuge, ki je razsajala v času njegove mladosti.

Emu je vanj vsadila črva dvoma. Sam ni verjel, zavračal je, da bi verjel. Ema .. nežna, zlato črne voljne kože. Njegova ljubica, sužnja in poslušna igračka. Od kod ji ideja, da ga Desmond zastruplja? Zavedal se je, da se ne prenašata, da Ema nima rada Desmonda. Vendar, eno so ženski občutki, a nekaj čisto drugega je sumničavost do njegovega najzvestejšega sluga. Desmond mu je bil več od služabnik, bil mu je prijatelj. To prijateljstvo je trajalo že stoletja.

Ko mu je Ema prvič predlagala, da gre k Uslužbencu Stroja mrtvih, ji je primazal klofuto. Tiho je zajokala in mu poljubila roko. Nekaj dni je molčala, a potem ji je bil jezik znova hitrejši od pameti. V drugo ji je z bičem odril kožo s hrbta. Po tej lekciji je utihnila.

Desmond je predenj postavil pehar. Njegove oči so zaskrbljeno opazovale Lorda, ki je pogledal v peharju plavajočo tekočino. Kri ... polne barve, mlada, močna. Vsaj na videz. Kdo bi rekel, je pomislil, da se v tem mamljivem nektarju skriva smrt.

Lordove oči so poiskale Desmonodove, išoč sledove strahu, izdaje, nezvestobe. Nič, je pomislil, prekletnik je popoln igralec. Stoletja je čakal, se učil, opazoval, se pripravljaj in pri tem pridobil Lordovo zaupanje.

Svojo jezo in bes je usmerjal na Emo, pustil ji je krvave modrice po telesu, a ona je vse oproščala, ga ponižno ljubila in zapeljevala. A tedaj se je zgodilo, prvič, prvič po silnih stoletjih, da ni mogel ... Kri je udarjala od vsepovsod, iz vseh njegovih odprtih in iz vseh organov, koža je dobila mrtvaški ten, oči so ga tako pekle, da se mu je zdelo, kot da želijo skočiti iz očesnih duplin. Vreščal je od bolečin in ponižanja, a Ema je, nezadovoljena in prestrašena, drhtela na postelji pred njegovim nemočnim besom.

In kot je zdaj sedel in buljil v kri v peharju, tako je dan pozneje, po neuspelem seksu, sedel pred Uslužbencem in njegovim Strojem.

Uslužbenec (naziv se je ustalil po stoletjih: posamezniki, ki so skrbeli za Stroj mrtvih, so se menjavali, a vsebina in smisel funkcije ne; nobene potrebe ni bilo za zvenečimi in skrivnostnimi nazivi – Uslužbenec je bil popolnoma zadovoljujoč naziv za vse, ki so uporabili usluge Stroja) ni bil nič posebnega, rahlo plešast človeček z očali. Nekaj je beležil na papir in to vnašal v računalnik, pač običajne podatke, kot so višina, teža, minule bolezni ... »Leto rojstva, prosim.«

»Tisoč triinosemdeset,« je odgovoril Lord.

»Tisoč triinosemde ...« je človeček zastal, »Kako to mislite ... tisoč triinosemdeset?«

»Tako, kot se ti reče, ti črv!« Lord je s pomodreno bolno, a še vedno močno roko segel po vratu človečka. Odtisnil se je vanj, njegove oči so se mu zavrtale skozi um, človeček je slišal krike, v njegovi glavi so oživele davne slike, volkovi, ki se preganjajo skozi noč, netopirji, ki spuščajo človeške zvoke, glave, nabodene na kole, po tisoč v nizu, in grozni, zlovešči jek s teh mrtvih ustnic ... a potem je v trenutku vse izginilo ... »Seveda, kot vi pravite,« je zamomljal človeček. Vnesel je podatke, Lord je zarezal v palec in spustil nekaj kapljic krvi, da so padle v Uslužbenčev Stroj. Nekaj sekund se je vrtelo, potem je Stroj izvrgel podatke.

Človeček je prebledel. Tudi Lord je prebledel. Stroj nikoli ne naredi napake.

»Umrli boste, ker konzumirate kri, okuženo z ebolo.«

Lord je zatulil z glasom starodavnega karpatskega volka in zalučal kelih naravnost Desmondu v glavo. Desmond se je opotekel od udarca, a Lord je vso preostalo moč vložil v skok. V trenutku se je znašel na Desmondu in zobje so presekali služabnikove vratne žile. Med pitjem tople krvi je občutil naval strasti, ta se je utripajoče izlivala. Dolgo že ni lovil ljudi, šele zdaj je spoznal, za koliko zadovoljstva ga je prikrajšal Desmond. Kako je bil slep in konformističen, ker se je odrekel lovu!

Toda moč je iztekala iz njega. Mrzlica se je vrnila po vsega nekaj minutah, ponovno je gorel in krvavel, niti sveža kri izdajalca ni pomagala. Poskušal je priklicati Emo, a se je premislil. Ni hotel, da ga vidi ... umirati. Naj ga ohrani v spominu kot močnega, a ne tako, ko je kot kak pretepeni pes sključen na tleh. Z drhtečim glasom je preko monitorja v upravnika imetja

pozvzdignil Pistoriusa, Desmondovega namestnika. Ukazal je, naj se kamera ne ugasne in naj čuvaji nikogar ne spustijo noter. Ni želel, da bi kdor koli užival v njegovem padcu, zlasti ne poslovni partnerji in tiste hijene iz britanske vlade. Ema ... Edino Emi bo žal za njim, edina bo žalovala.

Potonil je v mračen, boleč spanec. V snu je jezdil po daljnih Karpatih, a tudi ti so bili spremenjeni, bolni. Volkovi so cvilili in kot konji kopali z nogami na mestu. Snega ni bilo niti po najvišjih vrhovih, neobičajna toplota je topila asfalt, drevje in vse drugo je razpadalo in trohnelo. Izginili so celo njegovi zvesti majhni netopirčki, a namesto njih so prežali neki stvori žarečih oči. Kot avtobus dolge kače so lazile po poljih, opice so se prekopicavale po drevju. Opice? Vse je gnilo in trohnelo. Kje se nahaja? To ni njegov dom. To niso ...

Odprl je oči:

»Karpati?«

Ležal je na dnu dvorca v starodavnem škotskem gradu, trohnel je, krvavel, razpadal. Pred njim je stala Ema. To ni bila Ema krhkega, nežnega telesa, ki je molče za pokoro prenašala bičanje, temveč Ema, tokrat visoka z gibkimi, dolgimi in močnimi udi, njene oči so sijale s krvavim ognjem, za vrat se ji je obešala opica, na rokah je nosila velike netopirje, a okoli nje so gomazela bitja, ob katerih mu je zastal dih, kot so črne mambe in afriški kameni pitoni. Poskušal je nekaj reči, a glas ga je pustil na cedilu. Proti njej je poskušal iztegniti roke, a te ga niso ubogale.

»Ne skrbi,« njen glas je bil drugačen, močnejši, polnejši ... bolj zločest, »Pistorius je izključil kamere, odprl je vsa vrata. Moji ljudje so uredili zadeve s tebi zvestimi. Ubogi mali Desmond ti je bil resnično zvest in ... dajal ti je zdravo kri. Jaz sem virus, ljubi moj, prejela že davno tega in moj organizem ga je uspešno absorbiral, a tvoj se ni zmozel boriti z njim. Vsi tisti ugrizi, vse rane, ki si mi jih zadal, zdaj veš. Evropski vampirji ste tako mehkužni. Zaslužite smrt! Mehki in mlahavi ste. Ne lovite, pijete kri iz bolnišnic, trgujete na borzi in z nepremičninami, obkrožate se z bogastvom in razkošjem. Niste lovci, temveč paraziti. Čas vas je porazil. Prihaja naš čas. Sem vam bom pripeljala Afriko. Vsem vam, crknil bo cel kontinent, od Bosporja do Aberdeena. Izdihnili boste, plavali boste v krvi, molili boste k svojemu posranemu bogu, da vas znova nagradi s kugo. Kuga se vam bo zdela evangelij v primerjavi z ebolo.

»A zdaj, ljubezen,« njene oči so zasijale, ogromni, koničasti sekalci pa pokukali skozi usta. Pogledala je Lorda, če se lahko za Lorda imenuje stvor, ki je skrivenčen v mukah cvilil na tleh, »še imamo nekaj časa, preden bo konec.«

Za trenutek je odprla okno v svoj um in v njem se je videlo, da mu trga pasove kože. A ne z bičem, temveč zobmi.

Zaprli je oči in klical Karpate in Desmonda.

~ ~

Domen Mohorič

Arachne

Mortimir je vstal s klade na vozu in počasi sestopil po lesenih stopnicah, ki so se nevarno upogibale in oddajale neprijetno škripanje. Moral je še skočiti in s škornji je priletel na mrzlo blato ob kolesu. Kočijaž je nezainteresirano pokimal in voz se je drdrajoč vrnil nazaj, sam pa je vrgel pogled na hribovje, prekrito s smrekami. Zrak so prevevale vonjave mokrega drevja in lebdeča megla je okoliški vasi vtisnila duh vlažnega in trohnečega. Do male vasice sredi hribovja se je vijugala dolga pot mimo vrtoglavih globeli, preko nestabilnih mostov in temnih gozdov. Ob vstopu na voz ni pričakoval tako dolgega poskakovanja po razbrazdani cesti. Ni čudno, da peljejo tako poredko, je pomislil. Pretegnil je telo, razbolelo od poti, in se ponovno razgledal naokoli. Mrzopajku bi težko rekli pravo naselje, samo nekaj ducat hiš je bilo razmetanih okoli majhne cerkvice. Daleč stran je videl kmeta, ki je z nekaj smrkavci obiral sadje. Na hrbtu je občutil predirajoči pogled. Ni se oziral, odkorakal je po blatni cesti, mimo hiš in hlevov. Njegov cilj je bil ob cerkvici na majhni vzpetini. Njena umazano siva fasada je že odpadala in na strehi so žalostno gnile lesene skodle. Priletni župnik je bil ravno pri obedu, ko je zaslišal trkanje po vratih svoje barakice, zgrajene ob strani cerkve. Udarjanju, ki nikakor ni pojenjalo, se je ostareli fajmošter počasi odzval, s težavo in ob zvokih pokajočih sklepov je odprl hrastova vrata. V starčevih meglenih očeh se je videla turobnost, njegovo betežno in zgubano telo pa po prisotnosti ni prekašalo sence.

»Kaj gospod želijo v moji skromni koči?« je slabotno vprašal župnik.

Mortimir je odvrnil: »Prišel sem poizvedovat o zgodovini vasi.« Župnik je z gesto nakazal, naj vstopi. Prostor je bil preprost, z majhnimi okni, komaj dovolj velikimi za razsvetljevanje notranjosti.

Na sredi skromne sobice je stala mizica s posodo, v njej je bila rjava tekočina. Zraven sta ležala črn hlebec kruha in majhen nož.

Mortimir je mirno dejal:

»Oče, kar končajte z obedom in se potem pogovoriva.« Župnik je rezal kruh in ga močil v juho, da je v brezzobih ustih lažje prežvečil.

Ko je končal, je namenil pozornost prišleku in povedal, kar je vedel. Malo in nič novega. Mortimir se je med brskanjem po mestnem arhivu že poučil o vasi, ki je tu od vekomaj. Govori se celo o obstoju še iz rimskih časov, nastala naj bi pri umiku staroselcev, pred prihodom Slovanov. Med naselbinami, ki so v zakotnih predelih odbile vihar časa, je bil tudi Mrzopajk. Nečesa vendarle ni vedel.

»Od kod ime vasi?« je vprašal starca. Ta se je zdrznil, a vseeno vstal in pomignil, naj mu obiskovalec sledi. S police je vzel oljno svetilko in se odpravil proti glavni zgradbi. Skozi stranska vrata sta vstopila v zatohlo cerkvico. Moral se je skloniti, da ni z glavo zadel v podboj. Odšla sta za oltar, kjer so na bile na tleh lesene duri. Župnik mu je dejal, naj jih razpre. Z nekaj napora je to tudi storil in zazevala je odprtina, v kateri so kamnite stopnice vodile v podzemlje. Spustila sta se v prostorno kraško jamo. Mortimirju je zastal dih, mrzle globine so se na videz raztezale v brezkončnost. Ni razumel, zakaj ga župnik vodi tja dol.

V gosjem redu sta capljala po mokrotnih tleh. Vseposod so rastle stalagmiti, na njuni levi se je v nerazločljivo črnino raztezalo podzemno jezero. Mortimirju je pritiskajoča črnina stiskala srce. Iz teme je čutil pozornost, navkljub hitremu obratu njenega vira ni zasačil. Gotovo se mi ponovno le dozdeva, se je tolažil. Na sredi obširnejšega slepega rokava je stal oltar. Duh antike je vel od pepelnato sive, z brlečo svetlobo osvetljene površine. Spod stropa se je spuščal samotni stalaktit, katerega konica se je skoraj dotikala edinega predmeta na kamnitem oltarju. Na kratkem podstavku je ždela kot žoga debela krogla, iz njene sredine se je pod nagibom za pol čevlja daleč širil disk. Po bližnjem pregledu je ugotovil, da je nenavadni kip izklesan iz iste klade kot oltar.

Mortimirja je zanimal oltar, župnik je le odkimal: »Že davno smo izgubili vednost o oltarju. Nihče ne ve, kdaj in kdo ga je postavil,« in se na

Mortimirjevo presenečenje sklonil ter površino oltarja prečesal s prsti, božal ga je kot otročiča. »Poglejte,« je rekel, in pokazal s prstom. Mortimir se je približal in razložil paleta vrezljanih podob. Videl je čudnosti, skorajda nerazložljive. S prsti je zdrsnil po okrogli rezbariji, iz katere so izhajale tenke linije.

»Pajki!« je kriknil presenečeno.

Župnik je prikimal:

»Kolikor dolgo seže vaški spomin, so reliefne podobe že tu. Najverjetneje so povezane z vaškim izročilom.« Mortimir je s prsti podrsal po reliefu enega od večjih pajkovcev:

»Zagotovo o tem obstaja kakšna zgodba!«

Župnik se je malce stresel.

»Gre samo za vraževerno bajko,« je začel. »Po ljudski pripovedi je visoko nad oblaki vsako poldrugo desetletje izginil božji prstan. Tisti čas, ko so bila nebesna bitja zaposlena z iskanjem, so peklenščeki izkoristili za prihod na plano. Pod vodstvom pajkovskega zlodeja so prilezli izpod temačnih nedrij zemlje. Demonske pošasti so iskale otroka; včasih deklico, drugič dečka. Novorojenca so se še toliko bolj veselili. Preden je prišla bogokletna povorka, so se vaščani poskrili, zaprli oči in zamašili ušesa. Kdor se ni držal previdnosti, je še sam izginil. Včasih jih je pričakal pogumni oče, ali pa je mama poskušala prositi milosti, nič ni pomagalo, še oni so odšli preč. Roditeljem sta preostala le molitev in upanje, da hudimarji ne vzamejo njihovega mladeža.«

Župnik se je otožno ozrl na relief, ki ga je gladila tujčeva dlan, in rekel:

»Morda so izrezali podobe kot priprošnja za varstvo otrok.«

»Skleпам, da otroci ne izginjajo več,« je poizvedel Mortimir.

»Ni še konec,« je odkimal fajmošter. »Pravijo, da je nekega dne v vas pribežal deklič. Krčmarka je v njej brž prepoznala svojo dolga leta pogrešano hčerko. Dekletce je govorilo v nerazumljivi govorici. Sklenili so, da se je od parklja naučila sprevrženih kletev. Bogoljubni oče je na prigovarjanje prestrašenih sosedov dekletu odrezal jezik. Vendar zanje predaha ni bilo, dekle je hotelo oditi. Ulovili so jo, ko je hotela pobegniti v dolino. Vsako noč se je od strahu tresla in v morah nemo kričala. Mati in oče sta se odločila, da v vasi ni več prostora zanjo. Odšli so na romanje, v upanju, da ji božja milost pozdravi strahove. Od tedaj naprej se ni več slišalo zanje. Naslednjega

datuma izgubljenega prstana so bili vaščani spet pripravljene na pošastni obisk, brez potrebe. Otroci so bili varni in mir je bil povrnjen.«

»Kdaj se je to dogodilo?«

Župnik je skomignil: »Pripovedka se je prenašala od ust do ust. Nekateri pravijo, da je krčmarka odšla, še preden je vas edinkrat obiskal cesarski činovnik.«

Mortimirja podatek o odhodu ni presenetil, potrdil je časovnico, ki jo je sam že izbrskal. Dekle je moralo s starši oditi kmalu pred sedemletno vojno. Nekaj let so nato potovali po deželi, išoč delo. V zapiskih pradedu je prebral, kako so ob obisku samostana ugotovili, da je deklčin jezik starinska latinščina. Zнала jo je pisati in oče je po zvenu glasu iz ust meniha prepoznal hčerkino govorico. Za svoje dejanje se je kesal, vendar ji ni mogel povrniti govora. Nikoli niso izvedeli, kje se je nahajala tistih ducat let. Nema je trmasto molčala. Sčasoma je imela več otrok, med drugim tudi Mortimirjevega pradedu, ki je našel edini namig na njena izgubljena leta. Po smrti matere se je prebijal skozi zapuščino in v davno pozabljeni leseni skrinjici odkril nekaj listov, popisanih v latinščini. Najdbo je odložil na podstrešje družinske hiše in nanjo pozabil. Tam je skrinjica samevala, dokler je ni nekaj let po veliki vojni odkril Mortimir. Prepis listov je iz radovednosti nesel k prijatelju diakonu. Vsebina je bila zmedena in kriptična. Omenjala je prstan nebesnega velikana, strahotno temo, beli steber in plamteče oči. Na koncu je bil še brezsmiselni stavek: *Preklet počiva v mojem vidu, gledam nadenj in on gleda nadme, le tako sem odrešena*. Slišati je bilo kot čuden namig. O svoji praprababici je vedel veliko, bila je steber družine in o njenem dolgem življenju so krožile stotere pripovedi. A Stari dom je dobil sloves tabuja in o njem se ni govorilo. Odhod iz starodavnega doma Pajkovih je bil prelomnica za družino, sedaj je ta živela raztepena po celem svetu.

»Od koder je nema mamka Pajek pobegnila, tjakaj se več ne vrnemo,« je mlademu Mortimirju zabičal dedek.

Odkar je našel skrivnostno pismo, ga je popolnoma obsedla skrivnost družinskega samovoljnega izgnanstva. Postal je bolešno zavzet. Sčasoma je uspel razrešiti uganko mamke Pajek. Razbil je kip na njenem grobu in v levem očesu našel velik in ploščat svetlozelen prstan. Med občudovanjem najdenega zaklada v jutranjem soncu se mu je zazdelo, da ga nekdo opazuje.

Hitro se je obrnil, premeril pokopališče, a ob rani zarji ni bilo žive duše. Občutek preganjanosti je postal njegova stalnica. V nadaljnjih mesecih si je vedno gledal čez ramo. Dlje kot je posedoval prstan, močnejše je postajalo vznemirjenje. V mislih so ga vsepovsod lovili, opazovali iz kotov, zalezovali izpod krošenj dreves. Med mendranjem je njegovo telo vedno ovijala pozornost. Vira voajerizma ni nikoli izsledil. Šel je k najboljšim dušnim dohtarjem, nato še k dušnim pastirjem, nihče ni pomagal.

Čas je mineval in paranoični prividi so se le še množili. V kotu očesa je čestokrat zasledil premikajoče se sence. Če se je na ulici ozrl, je lahko za trenutek videl, kako se nekaj skriva za vogal. Vedno je preiskal zapaženo, a prisotna je bila le praznina.

Edina možnost za razrešitev tegob je bilo otroštvo mamke Pajek. Vsaj domišljal si je tako. Ni pričakoval, da bi bil celo živčni zlom boljši razplet kot to, kar ga je čakalo.

V iskanju odgovora je prebral arhivske dokumente za stotine let nazaj. Želel je izvedeti vse o vasi Mrzopajk. Izbrskal ni kaj dosti. Našel je nekaj uradnih notic, sporočilo iz terezijanskih časov, da v odročnem kraju manjkajo popisi smrti nekaterih otrok. S prsti je listal po nepreglednih kupih zaprašenih listov, znojne srage so mu lile po zgubanem čelu in utesnjenost mu ni dala miru. Nič ni pomagalo, niti neprestano bežanje pogleda v pajčevinaste kote, iz katerih je valovila pozornost. Vseeno kako pogosto je pogledoval, med kupi, nastlanimi z rumenim papirjem, ni bilo nikogar. Ne glede na to, kolikokrat se je opomnil, da očesa, sledeča mu v umu, opazujoč ga iz kotička vida, ne obstajajo, vedno se je ozrl, željan izslediti vsiljivce.

Z župnikom sta počasi lezla iz mrzle jame. Mortimir je obrnil glavo in brez soja leščerbe je bila za njim le nepredirna tema. Mrtvaški hlad je vladal nešteto rokavom starodavne jame. Ni mu bilo žal, da zapušča to temnico. Poslovil se je od župnika. Ta mu je razložil, da onkraj Mrzopajka ni več vasi v teh predelih, naprej so le še prostranstva neobljudenih goščav.

A Mortimir je imel svoje načrte. V dolini si je nabral hrane za pohod. Neprestani pekoči občutek ga je gnal tja, od koder je pribežalo deklet pred toliko leti. Mortimir je imel zadnjo priložnost, sicer bi znorel. V kosteh je čutil, da ga skriti vidci slej ko prej priženejo v norišnico. V tej zakotni vasi je dokončno razumel. Edini način za osvoboditev ni beg, temveč soočenje. S

kom ali čim, tega ni vedel. Kam naj pojde, tudi ne. Vendar ne bo več bežal. Biti vedno viden, na milost in nemilost prepuščen nikogaršnjim opazovalcem, je bil zanj pekel. Močnejše kot kadar koli poprej je občutil dražeči vid na tilniku. Zretje mu je stiskalo srce in mešalo glavo. Sevalo je iz oddaljenega, z gozdom postlanega hribovja. Pri vaščanih je poizvedel o okoliškem terenu. Izvedel je o grapah in prepadih, ki zahrbtno prežijo na pohodnike. A nič ne de, odpravil se je naravnost proti inteligibilni, vanj vrtajoči zenici.

Globlje v gozd kot je šel, temneje je postajalo. Oblačno nebo je objemalo sonce in težka megla je kot smetana oblivala krošnje. Uspavajoča sivina je spremljala njegovo lazenje po komaj prehodnem terenu. Sledil je vedno močnejšemu pogledu, ki se je kot topel piš podil izpod krošenj planjav. Sčasoma se je spektralnemu zrku pridružilo še tisočero drugih oči. Sedaj ni bil več suvan le iz ene smeri, bučali so nanj svoje iskre od povsod naokoli. Povsodnost zrenja je rodilo ubikviteto vida in čutil je stapljanje mesa s svetom. Otrpel je v ogledu samega sebe. Postal je srce okolice, ujet v nevidno mrežo.

Brezmiselno je nadaljeval. V posebno temačnem predelu gozda se je zapletel v nekaj širokega, pokrilo mu je celotno telo. Mrzlično si je spraskal lepljivo goščo z obraza. Stekel je proti motni svetlobi nedaleč stran in prišel do jase, obsijane s šibkim soncem. Tu si je lahko jasno ogledal dlani. Videl je belkaste zaplate, podobne pajčolanu. Drgnil jih je s sebe in zapazil gomazeči nebroy majhnih pajkov. Zavpil je, sovražil je vse, kar spominja na žuželke, mrzil je gomazeče, preziral mnogonožce. Panično se je valjal po travi in se otepal, dokler ni bilo na njem nobenega več.

Ozrl se je po svetli, prostrani jasi. Trava je rastle visoko, videti je bilo, da je nihče ni kosil. Oblak je prešel nebo. Nekaj se je zelenkasto svetlikalo naprej. Na obzorju je zapazil zgradbe. Preplavila ga je vznesenost. Zašel je tako globoko v divjino in nenadoma naletel na ljudi?

Na zeleni travi so se pajčevine raztezale vse naokoli. Pomikal se je cikcakasto, da se je izognil večjim primerkom. Lahkih nog je pohitel z jase. Kar mu je ponudilo srčni predah in olajšanje, je bilo nenadno izginotje pogledov. Ni bilo več kljuvanja v srcu, prekletstva, ki ga je žrlo pri živem telesu. Izpuhtelo je v brezno ničā. Počutil se je dobro, kot že dolgo ne.

Počasi je tacal proti skrivnostnim zgradbam na obzorju. Povzpel se je po hribu in nadaljeval pot po cesti iz kamnitih plošč, med katerimi se je bohotal

plevel. Prišel je do vhoda. Kamniti obok mu je izrekel nemo dobrodošlico. Ob široki in zanemarjeni cesti so stale posejane nenavadne hiše. Niso bile v najboljšem stanju, kamnite stranice so prerasle z mahom in ovijalke so si jih naredile za dom. Vse zapuščene in razpadajoče. Tudi nobene žive duše ni bilo na spregled. Mesto, pozabljeno od časa in prepuščeno naravi.

Znašel se je pred veliko vilo. Pretaknil je njeno razkošno notranjost in v prostornih sobanah našel ostanke strohnelega pohištva. Hodniki so se na eno stran odpirali v vrt. Oziroma, nekoč je bil tu zračen vrt. Sedaj je bilo vse preraščeno s plevelom in na sredi je v višave silil samotni hrast. Zelenje je osvojilo tudi osrednji prostor, tu je bil na sredi izkopan bazenček, njegovo dno so prekrivale rjavo-zelene alge. Žarek svetlobe je posvetil skozi okence na zahodni strani in osvetlil nasprotni zid. Razkril se je orjaški mozaik, poprej zakrit v mraku. Mortimir se je lahkotno ozrl na zid, obdan z bleščečimi kamenčki.

Videno ga je zmrazilo. Noge so mu trznile od šoka in toliko, da se ni zložil po tleh. Pred njim se je namreč prikazal prizor kot iz krogov pekla. Zaradi nečloveških stvorov na obledelem ornamentu se mu je razmajala duševna trdnost. Tišina, poprej vrnjena v srce, je v trenutku razpadla. Ljudje na mozaiku so bili nenaravni. Izprijeni. Humanoidni, a pokevečeni. Kosmate noge pajkovcev so jim odganjale namesto okončin. Njihovi zavrženi obrazi so kazali zverženo morbidnost trpljenja. Ležali so razmetani, zvijajoč se v nečloveških mukah. Prizor se je sipal iz najglobljih prostranstev zaklete bolehnosti. Banalnost potez in realizem naslikanega sta obiskovalcu zatemnjene dvorane na sredi divjine, v tem od časa zapuščenem prostoru zadavila želodec. Mortimir se je nagnil, da se izbruha, ko je oblak na nebu zaplaval dalje in je sonce polno obsijalo mozaik. Tega, kar se je v mozaiku razkrilo, sprva ni mogel dojeti. Zavrtelo se mu je pred očmi, zaškrtalo je v glavi in v duh so mu udarjala kopja blaznosti. Bežno, preden je izgubil zavest, je videl grotesknost zavrženega, slabost oskrunjenega in sliko, ki jo je lahko označil le za erotiko zla. Tu je vladal etos gnusa. Groza mu je sunkovito prodrla v notranjost. V sredici Mortimirjevega bitja se je razprla luknja in razkrila vodnjak, v katerega globinah je čepela njegova človeška čistost. Od kdo ve kod so se vanj pričele stekati škrlatne sence. Ni bil več pri sebi, ko se je ozrl navzgor in videl, da voajer nikoli ni odmaknil pogleda. Otrpnil je in obležal.

Ko je sonce že zahajalo in je rdečkasta svetloba zahoda legla na hladna tla, se je prebudil. Očistil je prah in umazanijo z oblačil. Ozrl se je na vir poprejšnje vrtoglavice. V mladosti je prebral mnogo knjig, posebno rad je listal mitološke zgodbe, tudi tiste o sirenah. Izvenčloveški stvor na mozaiku jim je bil podoben, le da nog niso nadomeščale ribje plavuti. Spod medenice se je zgornji figuri širil pajkov trup. Bitje je imelo kosmat zadek in velikanske štrleče noge z ostrimi kremplji na koncu. Namesto glave se je vzpenjalo žensko telo. Njena čarovita lepota mu je v kontrastu z obsceno arahnidsko gnusobo ponovno obrnila želodec. Izbruhal se je in algasti bazenček je prekrila rjava brozga. Požiralnik ga je pekel in hrkal je, pljuval, poskušal spraviti kisel okus iz ust.

Drhteč se je skobacal ven. Na svežem zraku je zajel večerno mrzolino. Pljuča je napolnil tako dobre sape kot še nikoli. Počasi se je spravil k sebi. Tedaj mu je v spomin priplesal obraz mladenke. Njen nasmeh je bil pritegljiv, vendar se je za njim skrivala prisotnost nečesa neizraznega. Krasila jo je uničujoča brezbriznost, njene obrazne poteze so bile deformirane v skelečem preziru in hladnem zaničevanju. Obraz je bil človeški, a prazen tistega, kar naredi človeka. Nevoljno se mu je vžgal v srce, zapredel ga je v opojno mrežo, ki je imela za središče njene zaprte oči, preko katerih so padali hipnotično valoviti vranje črni lasje. V rokah, v prelestnih rokah, je stvor držal edino vsakdanjo osebo na mozaiku. Bila je mladenka, ohlapna kot lutka. Kri se ji je cedila iz rane na hrbtu, puščala je škrlatno sled na njenem stegnu in ji kapljala z nog. Na tleh so rdečo tekočino lizali pajkovci.

Mortimir se je samodejno pričel premikati. Podzavedno je želel stran od hiše, v kateri mu je demonska prikazen stisnila voljo v malo kepico. Okoliška tišina je sedaj mrazila bolj od padajoče temperature in temnečega neba.

Vleklo ga je globlje v vas, tjakaj, od koder je v spuščajoči se temi zasledil medlo svetlobo. Med hišami je vijugal, stopal je po mreži ulic in se nekajkrat izgubil. V duhu je čutil nasprotni občutek preganjavici izpred vstopa v antično mesto. Sedaj je njegov pogled nekaj vabilo. Ni se mogel ozreti stran. Srce mu je bilo od razburjenja. Bolj kot se je bližal kresnički v daljavi, bolj so bile hiše razsute. Bile so zgradbe, že davno prežvečene od zobovja eonov, izpljunjeno je bilo le neprebavljivo ter prepuščeno večnosti pozabe. Prispel je, ko je noč že padla. Tu, na sredi skrivnostne naselbine, je stal brezhibno ohranjen tempelj, vir svetlobe. Zunanji zid je bil nekaj najlepšega, kar je videl

v življenju. Izrezljani reliefni vzorci so odbijali žarke lune in jih pošiljali v preplet z leskom zgradbe ter ustvarili migetajoči severni sij. Na pročelju pred vhodom se je bohotila marmorna ženska v togi, v iztegnjeni roki je držala kroglo z diskom. Krogolino srebrno utripanje je kot svarilo odganjalo prežeče zelenkaste trakove svetlobe, ki so v pentljah kot plenilci drhteli okoli nje. Mortimir ni pomišljal, srce mu je ovila sladka predstava. Želel, hotel, moral je noter. To mu je velela toplina, ki je hrešče vrela iz vodnjaka v globinah njegove duše. Vstopil je mimo jonskih stebrov v temačno notranjost. Edina izjema nepredirni črnini je bila sredina, kamor je mesečina lila skozi krožne linije, razporejene visoko zgoraj, ustvarila je popoln krog svetlobe na tleh. V sredici je stal meter visok kip pajkove noge in okoli se je po osvetljenem krogu širila spirala iz gladkega kamna. Pot spirale je ločevala za čvelj visoka pregrada. Krožno je vsebovala različno obarvane plasti; temnejšo, svetlejšo, nato popolnoma temno in končno postopno prelivanje odtenkov od svetlejšega do najtemnejšega, končujoč pri kipu. Vzorec je nekoč že videl. Iz žepa je potegnil kuverto in si v dlan stresel težak prstan, pridobljen iz kipa na pokopališču.

Stopil je na blede mesečino, da bi si bolje ogledal prstan. Kot si je zapomnil, je bil vzorec na zgornjem in spodnjem delu enak spirali na tleh. Zdelo se mu je, da mu je nekaj onkraj miselnih procesov pripovedovalo, kaj mora narediti. Prestopajoč pregrade je prišel do sredine in prstan potisnil po kamniti pajčji nogi. Nekje na tretjini se je zagozdil. Poskusil ga je zavrteti, kar mu je uspelo, in skupaj s prstanom se je zavrtel tudi delček kipa. Tla so se stresla. Obračal se je levo, desno, neodločen. Dogajanje je prehitelo misli in spiralni pod se je spustil tako, da je izoblikoval zavit tobogan. Zdrsel je v črnino.

Prikotali se na trda tla. V nosnice mu je šinil mrzel zrak, po vonju podoben tistemu v jami pod cerkvijo. Pogledal je navzgor. Tobogan se je kačasto ovijal okoli osrednjega stebra, srebrna mesečina se je od njiju odbijala in količkaj razsvetljevala okolico. Vsepovsod je ležalo nekaj, kar je bledikasto odsevalo svetlobo s stebra. Podrezal je in nit se mu je prilepila na prst. Močno je moral povleči, da se je strgala. Začudeno se je spraševal: »Kaj tukaj dela pajčevina?« Počasi je nadaljeval po vlažnih tleh. Pod nogo je zaškrtalo. Počepnil je, da bi videl bolje. Na svojo grozo je stopil na človeške kosti. Kri mu je zamrznila. Zraven nadlahti je stala rjavkasta lobanja. S

tresočimi rokami jo je dvignil. Prazne očesne jamice so zrle v pusti nič. Izpustil jo je iz rok, da se je zakotalila s treskajočimi poskoki. Ustavila se je ob nagrmedenem kupu predmetov. Že na daleč jih je lahko prepoznal. Še več okostij. Eno na drugem, ležeča kot nemarno odvrženi žaklji sena. Okostnjaki so bili premajhni za odrasle, prej, je ugibal, so pripadali mladostnikom. Strah je pritiskal in počutil se je nelagodno. Razgledujoč se po jami je daleč stran nekaj zaznal.

Previdno se je odpravil proti obrisu, dokler se ta ni bolje izrisal. Ni bilo jasno, kaj je našel, a bilo je veliko. Dvakrat večje od njega in po dolžini za voz s konjem. Malo bližje je končno sprevidel, za kaj gre. Bilo je kip tistega, česar podoba je poteptala njegovo srce v vili. Stvor, napol človek, napol čista srhljivost. V spaki združena sublimna zloveščnost s pretresljivo estetiko zunajsvetnega čudaštva. Presenečen je bil, da se mu kolena niso zašibila. Vrtoglavica zraven bazenčka mu je utrdila duha, z bruhanjem si je izpraznil želodec strahu. V temi je težko razločil. Z mrakom zagrnjena silhueta je bila nenavadno življenjska. Kako so to reč spravili noter? Hotel je narediti še en korak, a nenadoma je zaslišal rezek šum, nekaj ostrega je potegnilo po kamnitih tleh. Ni se obotavljal, stekel je proti vhodu. V jami ni sam. Na vratu so mu kocine skočile pokonci, po celem telesu ga je ščemelo. Ponovno je čutil, kar je izginilo ob vstopu v vas. Vsak košček mesa mu je ponovno razjedal transcendentni pogled. Koža mu je gnila, kjer so ga osti pozornosti prebadale. Ni mogel dihati, tesnoba ga je stiskala. Prišel ni niti do polovice, a je bil že brez sape. Ob nekaj se je spotaknil. Z vso hitrostjo je priletel ob tla, dlani si je obdrgnil in se zakotalil v kup kosti.

Srep pogled mu je tekkel po hrbtu kot raztaljena kamnina in peklenski vid mu je cefral živce. Z duševnim očesom je videl, kako so ga lakomne zenice kot stenice požirale pri živem telesu. Krči so ga preplavili in komaj je vstal, tako je olesenel. Vendar ni prišel nikamor, nepričakovano je padel vznak. Nogo je imel ovito v lepljivo snov, prej skrito med kostmi. Z naporom se je poskušal iztrgati iz pasti. V obupu si je odpel hlače in potegnil nogo skoznje. Pripravi se, da odkrevsa naprej, a takrat osupne. Pogled mu je zastal v smeri kipa. Le nezastirta praznina. »Ni možno,« mu je v nejeveri ušlo izmed ustnic. Je o ogromnem kipu samo sanjal? Je predaleč stran? Dragocene sekunde je zapravil v tuhtanju. Potegnil se je nazaj v prištevnost, prepozno, saj so ga od glave do pet prekrile debele svilnate niti. Želel se je rešiti, a vse premetavanje

je položaj le še poslabšalo. Obnemogel je popolnoma zaviti obležal. Panika mu je preplavila telo, možgani niso več delovali in misli so švigale brez cilja. Bil je imobiliziran. Zaslišal je prasketanje. Nekdo je udarjal po tleh. Ne le eden, več jih je bilo. Slišal je »tik, tik, tik, tik« in prihajali so vedno bližje. Milo se mu je storilo in bridko je zaječal. Nenadoma je kot britev ostri zven prenehal.

Pomislil je na beg in napel vse moči. V tistem trenutku je v prsih občutil trpko vročino, ki je valovala po celem telesu. Ni več čutil hladu jame. Vsa moč ga je zapustila. Po tleh mu je mimo lica pritekla toplina in v ustih se je širil kovinski okus. Nekaj ga je počasi dvignilo. Od lune obsijani steber mu je kot beli monolit bil v oči. Objele so ga srebrnkaste roke, nežno so ga prislonile k nežnim oblinam, v tej mehkości se je skoraj izgubil. Zaradi napada utrujenosti mu je črnikavi val spanja zdrsel po zavesti. Preden je truden zaprl veke, se mu je zazdelo, da onkraj bujnih prsi vanj zrejo žareča temnordeča očesa in pod njimi se riše krut nasmeh.

~ ~

Edo Rodošek

Poslednji štor

Živi, kot moreš, če ne moreš živeti, kakor bi hotel.

INUITSKI PREGOVOR

Oster jutranji mraz me je prebudil iz nemirnega dremeža.

Stežka sem se spravil pokonci, topotajoč s premrlimi nogami, in vrgel borovo vejo na pojemajočo žerjavico. V kotu ograde je sameval velik štor; samo ta je še preostal od zajetnega kupa suhljadi, ki sem jo bil nabral sinoči pozno zvečer.

Zdaj pa je bil že skrajni čas, da pohitim na obalo in pogledam za suhljadjjo, predno bo –

Zmajal sem z glavo, ne da bi dokončal svojo nesmiselno misel. Ko sem se ozrl na negibnega moža ob ogradi, pregrnjenega z bizonovo kožo, sem opazil, da mu vekli rahlo trepetata.

»Zakaj pa ne spiš, oče? Zdaj se moraš dobro spočiti, da boš lahko čim prej spet na nogah.«

Motne oči mojega očeta so se zazrle vame in občutil sem enako zadrego kot v otroških letih, ko sem se mu skušal kdaj zlagati.

»Ali se še spominjaš,« krčevit kašelj mu je prekinil govorjenje; počakal je, da je spet prišel do sape. »Se še spominjaš, sinko, ko sva pred mnogimi leti iskala hrano cel ljubi dan? A nisva našla nobene divjadi, samo neko mršavo veverico.«

»Le kako bi lahko pozabil tisti dan? Dovolil si mi, da sem ustrelil na živalco, a sem jo grdo zgrešil – kakšna sramota!«

Moj oče je zmajal z glavo. »Saj ni bilo nobene škode.« Stisk njegove roke na mojem ramenu je bil presenetljivo močan. »In takrat, kar naenkrat ...« Zakašljajal je, enkrat, dvakrat ...

Povzel sem besedo. »Ja – tedaj sva zaslišala oddaljeno zavijanje. Moralo je biti več volkov – najbrž kar cel trop. Oh, kako sva takrat tekla! A potem sem se jaz spotaknil in si obtolkel koleno. Dvignil si me in me nesel prav do našega tabora. Tam pa se je pojavil moj stric z gorečo vejo v roki – in volkovi so se brž pobrali, v paniki.«

Oče je slabotno pokimal. »Volkovi se sploh ne bojijo ne vpitja ne ropotanja z gorjačo, še streljanje jih ne prestraši za dlje časa. Samo ogenj.«

Težko je zavzdihnil in izpustil svojo ramo. Komaj slišen hropec iz njegovega grla je pričal, da je komaj še živ.

Stopil sem do tistega edinega štora in z določenimi težavami mi je uspelo, da sem ga zvalil na pojemajočo žerjavico. Čim sem si obul visoke škornje, so se moji malamuti takoj dvignili, si vneto otresali sneg s svojih kožuhov in začeli nestrpno cviliti, naj jih vprežem v sani. Dobro so vedeli, da jim bom njihov prvi obrok zmrznjenih rib zmetal šele po kakih dveh urah vleke.

Tedaj se je, nekje iz daljave, začulo tuljenje – tuljenje iz mojega otroštva.

S kotičkom očesa sem zaznal, kako se je moj oče trudoma ulegel na platno, pregrnjeno preko smrekovih vej.

Zdaj moram iti, takoj. Že tako bom stežka dohitel svoje pleme; bog ve, kako daleč so že prišli doslej? Mogoče tja do stičišča Dveh Potokov, če so celo noč zdržema gazili skozi zamete? Ali pa samo do Losjega Hrbta – vse njihove sani so zvrhano naložene; in še otroke imajo, seveda. Koliko nas bo sploh uspelo priti do Fort Laradella, kjer čakata na nas zavetje in živež?

Odkašljal sem se in si prizadeval, da mi glas ne bi drhtel. »Oče, dva zmrznjena lososa sta tik ob tvojem ležišču, samo za stežaj roke daleč.«

Očetove oči so se izogibale mojim. »Pojdi že enkrat, Kanak. Dohiteti jih moraš še pred mrakom, sicer ...« Krčevit kašelj mu je ponovno prestrigel besedo.

Nisem se ozrl, ko sem pognal svoje pse z bičem, ki je zapokal preko njihovih glav. Ponovno sem zaslišal volčje tuljenje, bliže kakor prej, in si otrli oči s hrbtom svoje rokavice. Moje pleme je bilo daleč spredaj in zdaj tako ali tako nihče ni mogel videti mojega obraza. Obraza njihovega najboljšega lovca in najhrabrejšega bojvnika.

Sicer pa – te solze so bile najbrž od mrzlega vetra.

Malamut – vrsta aljaškega psa.

~ ~

Primož Jenko

Čas nič

Sedim v naslonjaču in razmišljam.

Globoko sem zatopljen v svoj drugi svet, ki je v meni. Nekje. Morda tako daleč stran, kot so daleč v preteklosti moje meglene misli. Tisočletja stran od mene. Od časa, kjer bedim zdaj, in neučakanega računalnika, ki iz glave srka moje zamisli. Ne upam si pomisliti, da bo že čez slabo uro prenehal delovati. Odkar so si računalniški roboti izborili svoj delavnik, od takrat je tako. In vendar sem preveč razvjen, tako kot ostali, da bi se oprijel dobrega starega načina pisanja. Po nareku. S prepoznavanjem glasov in snemanjem občutkov, ki v danem trenutku prevevajo človeka. Ne, ne bom.

Tako daleč še nisem padel. Imam svoj ponos.

Rekli so mi: »Nikoli in nikdar stroju ne smeš pokazati, da te ima v oblasti. Četudi moraš zato prekiniti svoje najljubše delo. Nikdar!« Lahko je govoriti. A jaz imam še toliko besed, ki bi jih rad sprostil, pa jih ne morem. Nimam več veliko časa. Slabih devetinpetdeset minut. In računalniški robot bo potem prekinil svoj oddajno-sprejemni proces. Moje misli bodo spet le moje. Nihče več si jih ne bo zapisoval. Potem bom šel ven.

De-An in Ally sta zjutraj poslala sporočilo: »Jutri odpotujemo. Za boga, odloči se že enkrat, ali si zraven, ali ne. Zdaj gresta tudi Mike in Aagia. Saj veš, doktor nuklearne fizike in njegovo prelestno dekle. Tista brinetka. Kaj je že ona? Vem. Načrtovanje notranje opreme za medplanetarna plovila. Povsod imata veze, ni to pripravno? Morda obiščemo tudi tisti asteroid, ki te je vedno zanimal. Jaz pravim, da bi bilo treba takšne kretene, kakršni so na Agenciji, zbrcati in oklofutati. Naj se naučijo reda. Prodali so nam naše rezervacije, si predstavljáš? Prekleti roboti! Spet pomota! Izpad energije, baje, in spominski medij je bil fuč. Ker so seveda stiskaški, nimajo nobenih arhivov in znova so razpisali prosta mesta za križarjenje po Osončju W-2. Niti obvestila nisva dobila. Ally jih skuša razumeti, bi pač šli kam drugam. Še dobro da veliko časa prebijeja na Globalnem transferu. Sorry! Nakladam. Vem, da nimaš rad dolgih sporočil. Pa svojo izbranko pozdravi. Adijo! Ah, še tole. Kdaj bomo dobili novo zgodbo? Daj, zresni se, kolega! Uživaj!«

Seveda, nova zgodba.

Odprem oči. Pred mano je le še ena zvezdna noč. Milijoni galaksij, ozvezdij, meglic, planetov. Vse je tam daleč stran, pa vendar na dosegu roke. Pred, nad in pod mojo kupolo. Odprem dlan in zajamem vesolje. Kako lahko je to. Kako preprosto je storiti nekaj v domišljiji in kako težko v resnici.

Računalniški robot mirno pelje proces. Vse, na kar pomislim, si zapiše. Če bi oddal takšno delo, bi se odjemalcem zmešalo. Preveč idej mi šviga po možganih. Včasih, potem ko v končni fazi preletim napisano, pomislim, da mi je robot vsilil svoje mišljenje. A saj ga ne more. Ne sme. Ima pa sposobnosti. Ne toliko, kot so nekoč v davni preteklosti pričakovali od njega. Pozabim nanj. Koncentriram se. Vdihnem globoko. Trebuh mi samodejno zdrsi, mišice se napnejo in sprostijo. Potem sem popolnoma miren in vseobsegajoč.

Pred menoj na mizi leži tridimenzionalna podoba knjige. Celo vonjam njeno starost. Otipljem raskavi papir, razpadlo naslovnico. Kako resnična je. Pa vendar je le skrben nadomestek. Delo računalniškega robota. Potrebujem jo. Vživlja mi spomine, ki niso moji. So pa spomini človeka, človeštva. Izpred mnogo stoletij. Prav zato mi je tako dragocena. Lahko bi si naslikal avtorja, a nimam dostopa do glavnega računalnika, ki je že zaključil z delom. Superstroji nehajo prej. In jaz? Jaz moram tole spisati do jutri zjutraj.

»Čez petdeset minut bom zaključil s svojim delom,« mi sluga pošlje monotono misel v možgane. Sem jaz njegov sluga ali je on moj? Kdo ima koga v oblasti? O tem smo s kolegi neke noči razpravljali brez pomena.

Knjiga. Kaj je že to? Kaj se je zgodilo včeraj? Že jutri bom imel polno glavo oglasov, ki bodo favorizirali tisoče novitet. Iz vsega osončja. Devetindevetdeset odstotkov od tega bo nesmiselne šare. Očala, ki vidijo v prihodnost, žvečilka z okusom Zemljine soli, komunikatorji in brezpomenska orodja. Pa še in še in še. Konkurenca je obupna. Stara razvada z Zemlje, ki se je nismo rešili. Tlesknem s prsti. Ops! Spet nisem posnel svojih sporočil. Prijatelju na Armei sem obljubil primerek žuželke z Zemlje, ker mi je namestil odcejalnik misli. Zdaj sprejemem le tiste misli, ki jih želim. Hvala bogu za takšne genije.

Leži tu pred menoj. V vsej lepoti. Knjiga. Pri srcu me stisne in poide mi sapa. Nočem se dotakniti te krhkosti, četudi je zgolj cenena prevara.

Jules Verne: Dvajset tisoč milj pod morjem.

Kakšen zaklad! Samo bog ve, kje je že ta knjiga. Nekoč so mi povedali,

da so pred mnogimi stoletji ljudje lahkotno, v veri napredka, zavrgli večino knjig. Skoraj vse. Tedaj so verjeli v računalnike, robote in osvajanje vesolja. Zdaj je knjiga, kakršna si že bodi, dragocenost, s katero si lahko za vse življenje najamem svojo luno ali majhen asteroid v galaksiji tisoče svetlobnih let stran. Šli so že v vojne za pisano besedo. Zato pišem. Ne na papir. Moji odjemalci dobijo zgodbe tako, kot dobijo drugi svoje novice, naravnost v možgane. Sliši se neumno, poniževalno, ali pa ne. Transfer misli je cenejši, hitrejši in preprostejši. Je neposreden in nenevaren. Ljudje dandanes hočejo vse. Slišati. Vedeti. Znati. Imeti. Videti. Potem jim preko osrednje transferske postaje pošljejo misli. Namesto da berejo in si kvarijo oči, čemijo pri miru in le razmišljajo o tem, kar so jim posredovali. Ali pa zgolj opravljajo svoje delo. Tedaj se misli, ki so jih naročili odlagajo na Osrednjo Transfer postajo. Posrkajo jih, ko imajo čas.

Preprosto.

»E-100, ne napiši zadnjih stavkov o razmišljanju,« pošljem misel svojemu slugi.

Seveda. Jules Verne. Dobri stari časi.

»E-100, koliko let je od izida knjige Dvajset tisoč milj pod morjem?« vprašam. Medtem, čeprav pride misel še isti hip, ponovno odprem oči. Dotaknem se dobre stare knjige. Samo zrem vanjo. Zaželim si hrano, a nimam časa. Nekaj močnega, osvežujočega za grlo. Tekočino. Pil sem malo prej, a mi razmišljanje vselej osuši grlo. Kako čudno.

Potem sprejem misel, ki čaka v kotičku mojih možganov, in jo obdelam kot nekoč procesorski računalniki. Tudi zaradi sebe bom moral kmalu prenehati s pisanjem. Zdaj pričenjam razmišljati kot eden logičnih strojev. Sovražim logiko!

Na nebu se utrne zvezda. Le koliko se jih utrne v sekundi, tam daleč stran? Koliko supernov? Koliko vesolij in planetov ugasne in koliko se jih rodi? Ta prečudoviti prostor, ki me vedno znova zbega. Ob pogledu nanj se počutim bolj negotovo in zmedeno kot ob najlepšem dekletu.

»Od izida je minilo tisoč petstodevetinpetdeset let,« sporoči sluga. Ponovno opozorilo, da mi zmanjkuje časa. Prekleta! Kakšna nadloga! Nikoli me ne razume! Zdaj vidim, kako moji predniki nikdar niso razumeli računalnikov. Ob vsaki uri dneva so morali prenašati njihova zamotana in bedna vprašanja. In težave. Od njih so pričakovali zlate darove raja.

»Lepo. Tisočletje in pol ... Čas nič je zdaj že zelo blizu,« rečem naglas.

E-100 ne odvrne ničesar. S kotičkom priprtega očesa uzrem njegovo drobovje. Organski elementi, zaprti v brezračnem prostoru v obliki spirale z milijoni drobnih kamric. Šviganje podatkov in impulzov, ki se lovijo po brezkončnih labirintih svojega gostitelja. Spominja me na ubogo žival, ki so jo zavojevali organski virusi.

Kmalu bom ostal brez dela. A vendar. Že dolgo tega so mi rekli, da je smisel življenja v prilagajanju. Prilagodi se ali pa odidi. Nauči se nekaj novega, zaživi v novem okolju, ali pa preprosto umri. V redu. Bom o tem kasneje. Bitka za obstoj je pač iznajdba narave, torej jo moram sprejeti. Je biocenoza. Biti moram majhen delček nje, in ne pluti proti toku. Je nevarno. In izčrpno. Čemu nekateri tako prakticirajo s tem?

Ampak zdaj sledi glavno vprašanje! O čem naj pišem? Moji odjemalci jutri navsezgodaj pričakujejo novo znanstvenofantastično zgodbo! Vendar kljub vsemu oni ne vedo, kaj se dogaja. In potem dobim od članov Sveta misel, da nisem izviren! No, če poenostavim. Da pišem o resničnosti in skačem v zelje drugim avtorjem, ki si skušajo izboriti prostor v tem blodnjaku idej. Realistom, pesnikom, poetom, ... Še dobro, da nisem že ob delo.

Dandanes je težko napisati znanstvenofantastično zgodbo. Še posebej, če si za ciljno polje izbereš žanr tehnične fantastike. Ali pa tiste, ki je neposredno vezana na iznajdbe človeka. Le kako je z ostalimi podžanri? Sluga mi sporoči, da me v njegovem odcejalniku sporočil in misli čaka nekaj nove pošte. Naj čaka, si mislim.

»Izpiši jo na svetlobno polje. Bela barva, črna podlaga. Prebral bom kasneje.«

Potem globoko vdihnem. Ne koncentriram se več na uro in tega bednega robota. Vso glavo in možgane mi ohromi Čas nič. Če bi ne bi rojen v tisočletju, v katerem sem, bi se temu smehljal. Tako nedolžno kakor otrok, ki ne ve, da ga tam zunaj čaka nevarnost. Pa vendar. Vse to je resnično. Vsaj kolikor mi je znanega doslej, je.

Ob rojstvu znanstvene fantastike v književnosti se s tem ni nihče ubadal. Preprosto zato, ker ni bilo nuje. Pisatelji, kot so se imenovali tedaj, so zgolj veselo sulji ideje. Kot je pač kdo vedel in znal. Bilo je vsega na pretek. Dandanes je na pretek le še veselja in njegovih neraziskanih prostranstev.

Zmanjkalo pa je nečesa drugega.

Kako prekleto rad bi pomislil na svoje bivanje v osrčju Spiralne galaksije. Božanski planet Emee. Njegovi velika luna in dve sonci. Dišeči vonji gromozanskih piramidnih dreves. Ponikujoče meglice in tisoči metrov kipečih, gejzirjem podobnih curkov svetlobe. Razbeljene kotanje, polne stopljenega peska. Ko stopiš blizu, spremenijo barvo. Če stojiš dovolj dolgo, lahko za hip uzreš daljno zgodovino galaksije, ki ti spolzi skozi možgane. Niti dva je nista videla enako. Vodiči so nas poučili, da odseva delček človekove duše. Ponazarja torej svobodo v posamezniku, njegov jaz. Le razumeti jo je težko. Tako kot življenje samo. In zvoki ... Prelestni zvoki, ki so naju z Nario objemali, medtem ko sva plavala preko raja. Kje je že ta čas ...

Spet pisk.

Postaja vroče! Kriza! O čem sem že razmišljal, do tega se skušam dokopati, medtem ko ponovno ukazujem slugi, kaj naj izpusti. Aha!

Naj pojasnim fenomen Časa nič.

Odkrili so ga znanstveniki, saj ni važno kateri, dandanes jim pravimo prapredniki, še na stari dobri Zemlji. Niti ne vem več, kdaj natanko. Ugotovili so, da je, ... Spet misel o Emee. Angelski zvoki mi odzvanjajo v ušesih ... Stran! Srce mi vzplapola, v želodcu sledi pekoča bolečina. Stisnem zobe, da preženem misel.

Znanstveniki so torej ugotovili, da je med znanstveno fantastiko in resničnostjo le drobna razlika. Čas. To, kar je danes znanstvena fantastika, je lahko že jutri popolna resničnost. Seveda, poudarjam, predvsem kar se tiče tehnologije. Ali pa čez nekaj stoletij, tisočletij, morda desetisočletij, ali pa nikoli. Razpon med pojmom ali idejo, ki se je rodila v neki glavi, in trenutkom uresničitve so sprva imenovali Čas zorenje. Zdaj ga imenujemo Čas nič.

Na začetku je bilo videti, da se lahko človek domisli milijone stvari, ki sploh niso izvedljive. In idej ni nikoli zmanjkalo. Jules Verne je bil vsekakor eden pionirjev, ki je bil pred svojim časom. Pisal je o podmornicah. Knjiga Dvajset tisoč milj pod morjem je kmalu postala resnična. Iznašli so podmornico. Tipičen primer fenomena Časa nič.

Vse to bi bilo v redu. Pisatelj napiše neumnost, tisoč let za tem pa je neumen le tisti, ki mu ni verjel. Preprosto. A za koga?

Zakaj ponovno razmišljam o Emee? Če bom izgubil službo, bom lahko ves preostanek svojega drugega klonskega življenja preživel na njej. Zdaj živim še svoje, svoje prvo življenje. Emee? Morda se mi utrne nova ideja, ko pridem tja! Razmišljal sem že, da bi prodal nekaj obledelih strani iz knjig, ki sem jih podedoval. Samo nekaj listov papirja. A ne morem. Vez na rodbino je premočna. Preprosto nisem sposoben razdajati lastne zgodovine, ki so jo zavoljo težkega življenja pisali moji dedje. Njih ne morem zatajiti. Nikdar.

Dandanes pa je stvar glede pisanja komplicirana. Vsaj zame je. In ne samo zame, nisem tak egoist, da bi odjemalce opozarjal le nase. Tudi drugi avtorji so me opozorili na problem. Skušajo napisati nekaj izvirnega, fantastičnega in še neodkritega. A nekaj dni za tem dobijo v pošti misel, da je stvar že uresničena in sploh ni več nova. Ali še huje! Da je njihova ideja že dolgo v zaprašenih arhivih organskih Superstrojev. O čem naj potem še pišejo?

»Časa imate še dvajset minut. Naj vam posredujem prejeto pošto?«

»Koliko je pa sploh je?« vprašam zaničljivo, a sluga tega tako ne razbere povsem dobro.

»Deset sporočil. Pet različnih pošiljateljev. Eno je medgalaksijsko. Vaši starši nujno nekaj sporočajo.«

»Kasneje,« pomislim in sluga obnemi s svojimi pripombami. Danes mi gre na jetra! Zelo sem žejen. Usta imam suha kot prva luna rajskega planeta Emee. Požiram pesek. Jim bo zgodba všeč? Je to zgodba? Ali pa zgolj protest in izgovor mene s kolegi, da nimamo več idej? Ne vem. Nimam odgovora.

Spet Čas nič. Zdaj so torej razlike med idejo in uresničitvijo iste ideje že zelo blizu ničle. Od tod Čas nič. Nekatere tečejo že v minus, in zato avtorji pišejo le še tisto, kar je bilo včeraj. To je večinoma zato, ker sami nimajo dovolj znanja. Ne bom jih podcenjeval. Sam sem eden od njih. Zase priznam, da znanja o mnogočem nimam. A saj imam vendar domišljijo! Znanstvena fantastika je prihodnost neznanega, nerazloženega, novega. Najprej v glavi in tako naprej.

Pišejo tako le še o nedavni preteklosti. Srečo imaš, če so tvoji odjemalci, bog jim pomagaj, nekateri imajo obupno zahtevna opravila, nezahtevni. Vsi se hočejo zgolj sprostiti, razvedriti in si osmisliti življenje. Skozi oči in misli nekoga drugega pričakujejo pogled z novega zornega kota, novo pojasnilo, pomen, misel, idejo. V vsem tem je tudi namen globalnega transfera misli. Literature. Torej besed in pojmov, čustev in podatkov.

V preteklosti so se najbrž, to si lahko le predstavljam, saj nimam dostopa do glavnega Superstroja, ki hrani podatke, avtorji imeli boljše. Suli in suli so ideje in vse so bile več ali manj znanstvenofantastične. Če so pisali o robotih, ki hodijo in so podobni človeku, pa jih v resnici še ni bilo, so zadeli v črno. Pisali so znanstvenofantastične zgodbe. Zdaj se že pomilujem. Pozabim na to. Nisem tak človek. A resničnost je kruta. Česa se bom domislil za zgodbo čez teden dni? Ali pa bom postal poet? Dramatik? Najrajši sem to, kar sem!

Spa se mi. Sluga že oddaja signale, ki me uspavajo. Zdaj zrem skozi okno. Nebo je mirno. Zrak se je shladil. Sedemdeset pod ničlo je in začuda brez viharjev. Ni še sezona. Celo najpogumnejše prvonaseljenke tega hladno-mrzlega planeta so otrpnile in se zasvedrale globoko pod led. Nekakšni črvi s titansko trdim oklepom. Že takoj ko smo prišli na ta planet, smo jih hoteli dati v želodec. Pa niso okusni. Za oklepom skrivajo mehko meso, ki pa vsebuje preveč radioaktivnih primesi. Kot nekoč tiste glive na Zemlji. Misel mi odtava po planetu. Jutri bodo spet vrtali za tekočo vodo. Na novem kraju in z novim upanjem. Na osemsto metrih so že, ledu pa še ni konec. Vsi, ki smo tu, bežimo pred nečim. Nečim, kar je v nas, v vsakem človeku, in ki nas žene, da raziskujemo naprej. Tistih, ki nova doživetja spreminjamo v literarne misli, ni veliko. Večina je znanstvenikov.

Brezvetrje in odsotnost svetlobe napolnjujeta okolico.

Najbrž vsi priseljenci spijo. Le nekje v daljavi se sliši šibko brenčanje pogonskih turbin, ki napajajo Superstroj in ostale komplekse. A ta zvok nima pomena. Monoton je. Brezznačajen. Stroji so brezznačajni, čeprav so nas že zdavnaj preseгли. V logiki in drugih področjih. Čustva? Ne, tega jim ne priznam. Morda so nas le preprogramirali, da nam in v nas zatajijo ter počasi izmaličijo željo po odkrivanju novega. So nam določene ideje zgolj vsadili? Ne vem. Nisem poklican, da bi razmišljal o tem. Morda jutri, ko grem spet na krajše popotovanje. Kako se veselim! Spet nekaj novega. Med potjo bomo odigrali partijo dobrega starega šaha.

Knjiga pred menoj ugaša. Zdaj bo nadzor vsak trenutek prevzel pomožni računalnik, ki prepozna le govor. Tega skoraj nikoli ne uporabljam. Poskrbel pa bo za udobje v moji kupoli, kjer prebivam. Jedel bom. Nato pokličem Nario, da ji zaželim lahko noč. Zdaj mi misli uhajajo le še k njej. In De-Ana pokličem, da vprašam, ali je vse domenjano in ali še igra tisti stari

instrument. Violino. Malo sproščujočega miselnega komuniciranja. Preko dobrega starega oddajnika, brez računalniške pomoči. In potem bom, morda, sedel v plovilo, ki me bo popeljalo čez zamrznjeno planjavo. Spet bi bil rad malo sam. Ob neskončnih prostranstvih tega negostoljubnega planeta, da pozabim na vse misli, ki so mi jih danes poslali. Da si spočijem možgane. Da užijem spokojni mir tega planeta.

Čas nič.

Zdaj vem, da je res, kar so mi sporočili kolegi. Blizu je. Zadnje vprašanje, ki ga še premorem, je preprosto.

Je morda Čas nič zgolj izmišljena ideja, vsajena ljudem s strani današnjih Superstrojev? Če ni, potem morda že od nekdaj pišem le o preteklosti. Če je, potem je znanstvena fantastika tudi tale zgodba.

~ ~

Lawrence Schimel

Založba ŠKUC nam je hvaležno dovolila objavo štirih mikrozgodb iz decembra 2017 izdane zbirke mikrozgodb **Brada za dva** Lawrencea Schimela (ISBN: 978-961-6983-18-1). Dve zgodbi sta spodaj, a dve bosta obogatili Vsesledje 37.

Prevod vseh zgodb: Barbara Pregelj.

Noč je presekal jok

Bilo je nekaj čez eno uro zjutraj med tednom, jaz pa sem se sklanjal v tujem domu in ga vlekel lastniku. Nisva se poznala, a nisem mogel spati, zato sem prižgal grindr, ki je bil idealen v trenutkih, ko je bila potreba po bližini pomembnejša od vsega. To noč sem imel srečo, ker je tip živel v bližini in je imel debelega. Pričakal me je na vratih, roko je imel v trenirki in se ga dotikal. Nisva se premaknila od vhoda, a bilo mi je vseeno. Opazil sem, da je bil še rahlo mlahav in pocedile so se mi sline. Nisva rekla niti besede, a vse je bilo povedano, že preden sem prišel. Sklonil sem se in razkril njegovega obilnega kurca, ga prijel z eno roko, ga potipal in ga potegnil, da se je kožica odmaknila in mi je pokazal glavico. Odprl sem usta in nekaj minut sem bil v nebesih, drkal sem si ga, medtem ko sem mu ga lizal, zatopljen v področje

čistega seksa, ko ne misliš na nič drugega, ko pozabiš vsakdanje skrbi, in obstaja le užitek, popoln in preprost, uživanje v tem, kar počneš, in nisem si želel, da bi mi on kaj delal ali da bi me prosil, naj naredim še kaj drugega.

Nenadoma je noč pretrgal jok.

Ko sem se zavedel, da gre za dojenčkov jok, sem imel usta že prazna. Moški je odšel in za seboj zaprl vrata v drugi del stanovanja.

Je to storil, da jaz ne bi vstopil, ali zato, da me tisti, ki so bili tam, ne bi videli?

Se je za vrati skrivala ljubosumna žena, ki bi se razjezila, če bi ga odkrila?

Ali pa je šlo za gejevski par z otrokom, dandanes je bilo to mogoče.

Uplahnil mi je, ko sem si predstavljal te situacije.

Bolela so me kolena.

Ko sem bil vznemirjen, se tega nisem zavedal, a zdaj, ko sem se umiril, se mi je zdelo smešno, kako se tam sklanjam, sam, in ne vem, kaj se bo zgodilo. Nisem vedel, ali naj si ga zdrkam, počakam, da mi pride, in odidem, na tleh pa pustim madež.

A zato bi lahko ostal tudi doma.

Končno je jok ponehal.

Obliznil sem si ustnice. Še vedno sem ga lahko okusil in vedel sem, da ne bom pomirjen, dokler mu ga ne bom do konca pofafal - njemu ali pa kakšnemu drugemu -, a ni se mi dalo ponovno spraviti k iskanju, da o negotovosti sploh ne govorim. Bilo je že dovolj pozno, da ni bilo verjetno, da bi mi kdo sploh še dal.

Možnost, da me bodo odkrili, je še povečevala mojo vznemirjenost.

Še naprej sem klečal.

Zravnal sem vrat in se na petah nagnil nazaj.

Vrata so se končno odprla.

Srce mi je poskočilo: je on ali njegov par?

Vrnil se je. V rokah je držal dojenčka, ki je pil iz stekleničke.

Niti pomislil ni, da me ne bi bilo več tam, da ne bi čakal njega in njegovega kurca.

»Tudi ti lahko potegneš.«

Slekel sem mu trenirko in začel.

~ ~

Potem

Prosil me je, ali se lahko oprha, preden odide.

Potem se je oblekel in odšel, z zadnjim poljubom in besedo »hvala«. Vse je bilo korektno, a nič več kot to.

Po eni strani me je razveselil, ker nisem hotel spati v družbi, še manj pa v družbi neznanca. A seks ni bil slab in nič ne bi imel proti, če bi se ponovno srečala. Tudi jaz nisem rekel ničesar. A to je bil udarec za mojo samozavest. Tudi če ga sam ne bi hotel ponovno videti, bi rad videl, da bi si on to želel.

Šel sem v kopalnico scat, preden zaspi.

In ko sem potegnil vodo, sem se začel smejati: svojo telefonsko številko je napisal na paro, ki je nastala na kabini prhe.

~ ~

Branko Mozetič je ob izidu zbirke zapisal:

*Zbirka mikrozgodb **Brada za dva** prinaša sto žanrskih mojstrovin, ki z ironijo in nežnostjo ponujajo pogled na erotiko vsakodnevnih prizorov gejevskega življenja v času grindra. Zbiratelji enonočnih avantur, zagovorniki monogamije, zakrknjeni romantiki in pristaši poliamorije so le nekateri od junakov, ki jih najdemo v tej provokativni zbirki, s katero je Lawrence Schimel ponovno dokazal neverjetno bogastvo svoje domišljije. Avtor, ki je že dvakrat prejel literarno nagrado Lambda, v svoji knjigi oriše zapleten čustveni in sentimentalni zemljevid, ki zagovarja spolnost v vseh svojih različicah, s tem pa ponuja domiselno in pogumno hvalnico življenju brez predsodkov.*

*Lawrence Schimel se je rodil 1971 v New Yorku, a že od 1999 živi v Španiji. Piše v angleščini in španščini. Doslej je objavil več kot sto knjižnih naslovov, med drugim pesniško zbirko Zajtrk v postelji (*Desayuno en la cama*), zbirke kratkih zgodb Zaljubljena fanta (*Dos chicos enamorados*), Obdarjen (*Bien dotado*), Moj fant je škrat (*Mi novio es un duende*), strip Počitnice na Ibizi (*Vacaciones en Ibiza*). Piše tudi za otroke, v slovenščini je doslej izšlo nekaj njegovih slikanic: Sosedje in prijatelji (2008), Boš bral knjigo z mano? (2009), Cecilija in zmaj (2010), Tak kot drugi = Just like*

them (2011), Spuščanje zmajev (2013). Večkrat je že gostoval v Sloveniji. Prejel je nekaj nagrad, med drugim literarno nagrado Lambda in književno nagrado neodvisnih založnikov, v Sloveniji tudi zlato hruško za slikanico Cecilija in zmaj. Njegova besedila so prevedena v več kot trideset jezikov. Svoje pisateljevanje dopolnjuje s prevajanjem.

~ ~

Bojan Ekselenski

Terorist

Preklemanska vročina. Žge, kot bi me spustili v sam pekel. Najprej poiščem senco. Aha, moja naloga. Na srečo sem sredi ničesar in v bližini ni nikogar. Pritisnem na gumb *ti-koma*, pogoltnem slino in počakam na odziv. Operaterka na drugi strani je v finem klimatiziranem bunkerju, zato se ji ne mudi. Če bi bila v moji koži, sredi te nore vročine! Končno zaslišim njen pocukran glas:

»Karl, si na pravih koordinatah? Preveri še enkrat!«

Preklemansko ženšče, vedno sprašuje, kar ji prikazuje že zaslon. Ta pokaže, da je v višjem plačilnem razredu. Pogoltnem slino:

»Saj vendar spremljate mojo lokacijo! Kdaj se boste naveličali spraševanja očitnega? Terorist je še izven dosega. Gotovo je že v Jeruzalemu. Čaka ga.«

»Najti ga morate, preden on najde njega!«

Suho odvrnem:

»Vem,« in si mislim svoje. Zakaj ponavlja to, kar je smisel moje misije? Zagotovo ga ne bom povabil na pijačo. Prekinem zvezo in se hitro preoblečem v tukajšnje cunje. Pri božjih stopalih, kako lahko ljudje živijo v tej vročini? Šele pomlad je, kaj še prihaja? Ravno pravi čas se prilagodim okolju. V daljavi ugledam gručo rimskih vojakov. Od kod jim volja po korakanju sredi pekla? Hitro se posvetim svojemu cilju. Arij Robernik je najnevarnejši terorist zadnjega stoletja. Ta status si je »pristrelil« po umoru J. F. Kennedyja. A njegov najusodnejši podvig ni končanje Kennedyjevega mandata, temveč potopitev letalonosilke sredi Mehiškega zaliva, ironično, ladji je bilo prav tako ime J. F. Kennedy. Na njej je služil oče direktorja

Agencije za časovno varnost. Mož je nekega dne preprosto izginil in vsi smo imeli temeljitega mačka zaradi hude eskalacije časovnega paradoksa. Še večkrat smo zaradi Arijevih podvigov zdravili časovnega mačka. Baraba je točno vedel, kdaj in kako mora udariti.

Edina neznanka nam je njegov motiv. Zakaj počne, kar počne? Vedno je udaril korak pred nami. Vsa naša silna obveščevalna mašinerija je znala izslediti najbednejšega tatu, a kralja teroristov je serijsko za las zgrešila. Zdaj se je podal na še usodnejšo akcijo – umor Jezusa Kristusa, preden se zgodijo usodni velikonočni dogodki. Bi krščanstvo sploh obstajalo, če se ne bi zgodili zanj najpomembnejši dogodki, kot so izdaja, sodba, križanje, odpuščanje in vstajenje?

Z mrežničnim senzorjem iščem sledi za nevarnim teroristom. Jeruzalem tistega časa je en velik kotel verskega in političnega vrenja. Sveži rimski guverner Poncij Pilat poskuša v tej zmedi uveljaviti rimski zakon. Ker ni ravno biser upravljavskih veščin, mu stvari počasi lezejo izpod nadzora. Pri nas branjevke prodajajo krompir, tam pa množica prerokov deli konec sveta. Kako je Jezusu uspelo? Nihče natanko ne pozna njegovih konkurenčnih prednosti, ki so ga postavile za zmagovalca preroškega natečaja.

S tem kožnim barvilom se počutim silno neprijetno. Ves čas se počutim ujetega v dušečo kopreno. To je cena za zlitje z okoljem. Sestavlil sem preprost načrt. Najprej moram najti Jezusa in njegovo množico. Arij bo zagotovo prežal kje v bližini. Podobno je bilo pri poskusu umora Stalina na predvečer sovjetskega napada na Poljsko. Stalina sem sicer rešil, a mi je spodletelo pri lovu na Arija. Točno je vedel ...

Zdaj bo drugače. Mora biti drugače. Pri tem mi bo šlo na roko Arijevo megalomanstvo, od nekdanj rad pušča vtis. Hotel bo spektakularen uboj. Zanj predstavlja uboj Jezusa češnje na vrhu kupa trupel. Moja naloga bo težka. Zavedal sem se nasprotnikove veščine. Poleg želje po izbrisu madeža neuspeha uboja sovjetskega voditelja ga žene tudi soočenje z mano.

V svetu njegove samopodobe veličastja sem nekakšna nadležna podrepna muha. Ravno moje igle so odstranile že sedemnajst članov Bratovščine. Arij je nekakšen kronski dragulj, saj po njegovi smrti ostane samo kakšnih deset zavedenih norcev. Njihov destruktivni naboj bo brez Arija izpuhtel ali pa jih bomo pospravili.

Jezno pihnem, kajti vročina mi gre res na živce.

Sledim množici in v daljavi ugledam moža, ki je spremenil človeško

zgodovino. Zmrazi me ob misli - gledam živega Jezusa Kristusa, *sina božjega*. Lahko se prerinem bližje in posnamem njegov govor. Kako bi reagirale krščanske cerkve, če ta govor prodam medijskim hišam? Tako pozabim na to idejo. Direktiva o zaščiti pred časovnimi paradoksi vključuje tudi prepoved predvajanja zapisov, dobljenih pri časovnih skokih, in takšno početje se drastično kaznuje. Na srečo.

Svoj mrežnični skener nastavim na iskanje časovnega čipa. Brez tega čipa ni potovanja v času, in kar je najpomembneje, ni neopaznega izginotja s kraja dogodka.

Toda pojavi se težava. Skrajno zoprna težava. Časovnega čipa ne najdem, a pred sabo imam Jezusa. Če ga Arij hoče umoriti, mora to storiti v kratkem. Kje je ta teroristična nadloga? Moral bi biti v bližini! Vedno vsaj nekaj dni opreza v žrtvini bližini. Nenavadno. Pravzaprav grozljivo. Kaj naklepa? Edini čip v krogu desetih kilometrov je moj. Prepozen zagotovo nisem! Jezus stoji dvesto metrov stran in govori množici.

Diskretno se umaknem. Pokličem centralo. Nič kaj vljudno prekinem uvodno nakladanje operaterke:

»Nimam časa za vaše bukove bučnice! Nekaj je narobe, hudo narobe! Nikjer ni ne zaznavam časovnega čipa.«

Ženska najprej pogoltno slino, potem zmedeno odvrne:

»Nemogoče. Naše časovne koordinate je zapustil 1,1342 sekunde pred vdorom TTF. Če bi naši prišli dve sekundi prej, bi ga ujeli. Koordinate skoka so »t« s toleranco 2450 ur, lokacija Jeruzalem, s toleranco pol kilometra. Jezusa bo zagotovo ubil, preden ga bodo predali Rimljanom. Mora biti kje v bližini! Nekaj ste spregledali. Naredite celovito diagnostiko. So vaši občutki čisti? Boste zmogli, saj je ...«

Preslišim njeno opazko glede občutkov in besno odvrnem:

»Sem prav slišal? 2450 ur? Niso to minute?«

Operaterka naveličano odvrne:

»Rekla sem 2450 ur.«

Zastane mi dih:

»Sto dni časovne tolerance? Raje mi povejte, zakaj me nihče ni obvestil o tako visoki toleranci skoka?«

»Analitiki so iz ostankov izbrskali najboljše, kar so lahko. Lokacija je še bila zapisana, a optimalni časovni okvir za vaš poseg v anomalijo so

izračunali na osnovi dogodkovnih algoritmov in psihološkega profila terorista.«

Jezno pihnem:

»Analitiki? Arij ni ravno vzor logičnega delovanja. Nikoli ga ni vodila logika. Zaupali ste analitikom, ki nikoli ne pomolijo nosu na teren? Čudi me, da sploh preprečimo kakšno anomalijo!«

»Ne bova razpravljala o ocenah analitikov. Namesto dvoma v vrhunske analitike se posvetite svoji nalogi. Najdite ga in nemudoma nevtralizirajte. Naj pošljemo koga drugega?«

Ostanem brez besed. Izklopim komunikator. Tedaj se razočarano obrnem proti najsvetejšemu človeku Zahoda. Če ne drugega, bom vsaj v živo doživel govor enega najpomembnejših mož človeške zgodovine. Mrežnični senzor nastavim na največjo povečavo. Od blizu želim videti človeka, ki je tako usodno vplival na človeško civilizacijo.

Tedaj ga zagledam, spogledam se z njim. Oblije me pot. Ta nezgrešljivi Arijev nasmeh, ki ga poznam že od malih nog. Zrem v bratov, v Jezusov obraz in stavil bi, da mi je namenil nasmeh. Zagotovo je vedel, da ga bom našel. Spoznal sem, čemu nisem našel njegovega čipa. Zdaj vem, zakaj je uspel on in ne kateri drug prerok. Vse poti so vodile do tega trenutka, do dosežka, ki je izničil vse drugo ...

~ ~

Kaj vam prinaša članstvo v Celjskem literarnem društvu?

- Brezplačno udeležbo na literarnih delavnicah.
- Organizirano predstavitev vaših literarnih del.
- Brezplačno izdajo vaše knjige v E-obliki in objavo na Biblosu.
- Svetovanje pri izdaji knjižnih del.
- Objavljanje v literarni reviji Vsesledje.
- Objavljanje v literarni reviji Supernova

Info: celjsko.literarno@outlook.com

Fanfiction

Razpis na temo Vojna svetov v Sloveniji je bil posvečen znamenitemu romanu H. G. Wellsa, Vojna svetov, iz konca 19. stoletja. Zgodbo so že nekajkrat radijsko in filmsko obdelali, nastalo je kar nekaj variacij in mnoge se samo na daleč dotikajo izvirnik.

Poanta je bila za tisti čas prelomna. Marsovci napadejo Zemljo in nobena vojaška sila jih ne more ustaviti. Na koncu jih porazijo najmanjša bitja— virusi in bakterije, na katere smo mi imuni, Marsovci pa ne.

Zgodba ali pesem je spisana v okviru obstoječega literarnega sveta.

Seveda je to res skrajno poenostavljena definicija, a vsi vemo - z definicijami je vedno križ.

Na razpis je prišla, poleg treh ne ravno dobrih poskusov, samo ena objavljiva, a zato odlična zgodba - **Povračilni udarec**.

Tihomir Jovanović Tika je eden od pomembnejših srbskih avtorjev novega vala, ki je sočasno tudi urednik, prevajalec in aktivni udeleženec sodobne srbske scene. V prejšnji številki smo objavili njegov esej o srbski ZF&F sceni.

Tihomir Jovanović Tika

Povračilni udarec

prevedel: Bojan Ekselenski

Poziv podpredsednika vlade Kraljevine SHS Antona Korošca me je res presenetil. Zakaj potrebujejo odsluženega vojaka iz Velike vojne? Avstro-ogrsko je izginila, ustvarjena je država Južnih Slovanov. Resnici na ljubo, tudi v novi državi ni vse idealno ali tako, kot se je pričakovalo, a kako naj tu pomagam?

V vojni sem bil med umikom čez albanske planine ranjen v nogo. Še danes občutim bolečine pri vsaki spremembi vremena in hitro se utrudim. Je utrujenost posledica preveč cigaret? No, tudi tobak je posledica vojne, navada zaradi dolgih ur samote ...

»Iskali ste me, gospod minister,« sem rekel, ko sem vstopil v pisarno.

»Sedite, gospod Atanasijević. Vem, da zaradi noge težko stojite.«

Potegnil sem stol bližje njegovi mizi in sedel ter čakal, da izvem za razlog obiska.

»Veste,« je začel Korošec, »izbrali smo Vas kot starejšega in izkušenega vojaka, govorite nemško in imate lastnosti, ki jih mnogi diplomati nimajo – prepričljivost, potrpljenje in poštenje. Gre za posebno nalogo ...«

»A to je?« sem bil nestrpen, da bi čim prej izvedel.

»Da čim prej odpotujete v Maribor. Tam se trenutno nahaja Herman Potočnik, ki je ravnokar pobegnil iz Avstrije. Ni potrebno, da vam razlagam, kaj se tam dogaja, in nisem prepričan, da se to ne bo hitro preneslo v Slovenijo. Potočnika je treba čim hitreje spraviti v Beograd.«

Vedel sem, kaj se dogaja v Avstriji, Nemčiji, Franciji. Dnevniki, kot sta Politika in Vreme, so prinašali izčrpne reportaže in fotografije s terena. Ko se je začelo, so vsi mislili, da gre za padec meteorita. Ob najdbi mesta padca so spoznali pravo resnico. To nebesno telo ni bilo naravnega izvora, temveč plovilo, ki ga je ustvarila inteligentna rasa z Marsa. Iz ogromnih cilindrov so prilezli tripodi, marsovski bojni stroji, precej bolj rušilni od vseh orožij, uporabljenih v Veliki vojni, in praktično neuničljivi. Marsovski stroji so začeli z rušenjem in uničevanjem.

Potem je prišel novi leteči stroj, podoben zvezdnim utrinkom, in presekal nočno nebo.

Vse to smo vedeli, le tega ne, koga moram pripeljati iz Slovenije in zakaj.

»Oprostite, to ime mi ni znano. Zakaj je pomemben?«

Korošec je iz mape izvlekel fotografijo – šlo je za osebo v uniformi stotnika avstro-ogrske vojske – in mi razložil:

»To, kar vidite, je Herman Potočnik, bil je stotnik avstro-ogrske vojske, takrat je bilo tako. Po stroki je raketni inženir. Začel se je ukvarjati z zanimivo knjigo *Das Problem der Befahrung des Weltraums - der Raketenmotor* oziroma O problemu vesoljskega potovanja – raketni motor. To je znanost prihodnosti. Raketni leti, zlasti ko se vse prouči v okviru novonastalega položaja, saj je, kot lahko vidimo, letenje po vesolju čisto možno. Če so uspeli Marsovci ...«

»Razumem,« sem rekel, »a zakaj ravno jaz? Kaj ni preprosteje, če ga v Beograd pripelje nekdo iz Slovenije?«

»Nimamo zaupanja vrednih ljudi. Obveščen je samo g. Potočnik, a nočemo, da ta informacija pride do Dunaja. Vidite, to je pismo njegovega

veličanstva, kralja Aleksandra. Dajte mu ga. Lahko vam povem, da kralj želi povezati njega in Nikolo Teslo. Njihovo skupno delo bi lahko bilo zelo pomembno. Zamislite si, Potočnikov raketni sistem in Teslin sistem brezžičnega upravljanja.«

»Da, čudežno ...« sem rekel. »Kdaj bi moral iti in kako?«

»Jutri zjutraj, z dvornim vlakom do Ljubljane, tam prenočite in zjutraj nadaljujete z omnibusom do Maribora. V mapi so vsa potrebna navodila.«

Dvorni vlak! Z njim se ne more peljati vsak. Kompozicija je prispevala Avstro-ogrška kot vojno kompozicijo, luksuzno opremljeno, podobno Orient ekspresu. Zame je to res velika sprememba, saj sem navajen na običajne potniške vagone in volovsko vprego.

Korošec mi je zatem predal mapo s podatki o Hermanu Potočniku, naslovom njegovega trenutnega bivališča. Tam je vnesena zabeležka, da se ga v primeru, ko ga ni v stanovanju, lahko najde v kavarni *Srečni kmet*. To je tista kavarna, kamor je zahajal tudi Nikola Tesla med svojim šestmesečnim bivanjem v Mariboru.

»Srečno pot vam želim in upam, da boste nalogo uspešno izvršili,« mi je rekel Korošec, ki je vstal in se rokoval z mano.

»Tudi jaz upam, gospod minister. Nasvidenje.«

Vlak je bil zares luksuzen in notranjost me je presenetila s svojim razkošjem. Nekaj čisto drugega v primerjavi z običajnimi potniškimi vlaki z lesenimi klopmi. Nobene gneče ni bilo, v vagonu z restavracijo se je lahko spila kava in dobilo se je kar koli.

V kupeju je bil z mano samo častnik, major po činu, mogoče neke vrste varovanja. Redko sva izmenjala kakšno besedo, večkrat je šel na hodnik, stal je poleg okna in kadil. Včasih sem se mu pridružil in običajno sva komentirala pokrajino. Oba sva skrivala cilj svoje poti.

Pot je bila dolga in precej dolgočasna. Ropotanje koles na tračnicah, pisk lokomotive in občasno ustavljanje na večjih postajah zaradi dolivanja vode v kotel lokomotive, pa potem znova naprej ... Med potjo je včasih ob progo priteklo nekaj otrok, ki so mahali vlaku. Vračal sem jim pozdrave, saj vem, da jim je to veliko pomenilo.

Ko smo se približali Sloveniji, se je že spuščala noč. Stal sem poleg odprtega okna in opazoval, kako vlak vijuga skozi zavoje. Včasih je iz

dimnika lokomotive poletel roj isker in kot prve zvezde zasijal na nebu.

Potem sem videl nekaj čudnega. Neka zvezda na nebu je sijala vse močnejše in padala proti tlom. Za sabo ni puščala svetle sledi, običajne za zvezdne utrinke. Vedel sem, da s to zvezdo ne pridejo lepe želje, temveč strah in uničenje.

»Gospod, kaj je bilo to?« je k meni pristopila gospa iz sosednjega kupeja.

»Nekaj je zasijalo na nebu, padlo je za hrib.«

»To so tisti prekletniki, tudi do nas so prišli.«

Opazovala me je molče, s široko razprtimi očmi. Vem, zagotovo ni želela verjeti, da so marsovska plovila priletela tudi med slovenske hribe. Ustnice so ji drhtele, ko je zašepetala:

»Nemogoče, nemogoče, to ne more biti ...«

Umaknila se je v svoj kupe in s svojim sopotnikom sem nadaljeval pogovor o tej invaziji, v glavnem v obliki obnove časopisnih člankov.

Končno smo prispeli v Ljubljano. Počutil sem se varneje kot med tistimi hribi ob progi. Zavore so zaškripale, lokomotiva je spustila paro, kot bi vzdihnila po dolgi poti. Bil je čudovit občutek, ko sem pod nogami znova začutil trdna tla.

Sledil sem navodilom ministra Korošca. Sedel sem na tramvaj 1 in prišel na Magistrat, kjer me je v hotelu čakala rezervirana soba. Tudi sopotnik z vlaka je bil nameščen tam, v sobi poleg moje. Glede tega, čemu je tu, ni bilo več nobenega suma ...

Potrditvev je prišla naslednje jutro. Častnik, še vedno nisem vedel njegovega imena, je stal poleg Renaultovega terenskega vozila. V navodilih ministra Korošca je pisalo, da me bo čakal avto s spremstvom, ne pa tudi, kdo bo to. Najbolj je v oči padla oborožitev avtomobila z mitraljezom. Radovedno sem pogledal majorja, samo obrnil je glavo in sledil sem njegovemu gibu. Na ulici so bili ljudje, ki se jim je nekam mudilo, in veliko vojske, vsi so bili resnih obrazov, nikjer nobene vedrine, vsi so samo šepetali.

»Takoj morava iti,« sem kot nekakšen odmev slišal njegove besede, kar je bilo vsaj malo res, kajti moje misli so odletele v času in prostoru.

Videl sem vojno in bojišče, rove, plinske maske, skoraj sem občutil vonj tistega plina ... To bo drugačna vojna, ne ljudje proti ljudem, temveč združeno človeštvo proti sovražniku s tujega planeta.

»Gremo,« sem rekel in vstopil v avto.

Nisva bila edina, ki sva se peljala proti Mariboru. Znašla sva se v koloni,

polni oklepnih vozil, tankov in tovornjakov, polnih vojakov. Iz nasprotne smeri so prihajala drugačna vozila. Razni zasebni avtomobili, vpreženi vozovi, tovornjaki in ljudje z osnovnimi stvarmi, kot je hrana, obleka in drugo.

»Oprostite, nisem se predstavil,« mi je rekel moj šofer in sopotnik, »major Marić!«

»Me veseli, jaz sem...« rečem, a me prekine:

»Kapetan Atanasijević. Vem. Tukaj sem, da sem vam na voljo v vseh okoliščinah.«

Nadaljevala sva pot proti Mariboru. Peljala sva se skozi Celje in zatem prišla v dolino Drave. Vse več ljudi je hitelo v nasprotno smer, vojaška kolona je vse težje napredovala. Včasih je bila za prehod skozi gnečo potrebna celo grožnja z orožjem.

V daljavi se je slišalo topniško grmenje. Znova so se mu vrstile slike vojne in uničenja. A glede na časopisne novice človeštvo je človeštvo zdaj bilo bitko, ki je ni moglo dobiti.

Pripeljala sva se v opuščeno mesto. Tisto malo preostalih prebivalcev se je zateklo v kleti in upalo, da jih bodo zidovi zaščitili pred marsovskimi vročinskimi žarki. Prišla sva do zgradbe, kjer naj bi naju čakal gospod Potočnik. Izstopil sem iz avtomobila, dvakrat potrkal s kovinskim obročem in počakal. Ni bilo odgovora. Prijel sem za kljuko in poskusil odpreti. Zaklenjeno.

»Gospod Potočnik!« sem zaklical. »Herman!«

Nekaj sekund se ni zgodilo nič, zatem se je odprlo krilo okna in ven je pogledala sumničava in predvsem prestrašena starka.

»Herman je že pred nekaj dnevi odšel v vojašnico Melje,« je rekla in zaprla okno.

»Greva torej v Melje,« sem rekel majorju Mariću, ki je na zemljevidu našel najin novi cilj.

Tedaj sem dojel, kako prav mi je prišla njegova družba. Sam bi se v tej zmešnjavi težko znašel. Moja naloga je bila najti Hermana Potočnika, njegova pa, da me varuje.

Pri vratarnici vojašnice naju je ustavil mrk stražar. Major je pokazal papirje in pooblastila, po temeljitnem preverjanju so naju izpustili do dežurnega častnika, predstavil se je kot polkovnik Grabner.

»Samo vaju iz Beograda smo še potrebovali. Saj vidite, kakšno je tukajšnje stanje. Povsod strah, razsulo, ljudje bežijo. Kaj želita?« naju je ogovoril z nič kaj priljudnim glasom.

»Morava se srečati s kapetanom Potočnikom in ga hitro spraviti v Beograd,« sem odvrnil in mu podal papirje s kraljevim podpisom in pečatom.

Grabner je vstal s stola in odvrnil:

»To ne bo šlo.«

»Imate kraljevi ukaz,« sem dejal.

»Naj gre kralj k vragu. Potočnik gre samo pod enim pogojem,« je polkovnik jezno dvignil glas.

»Kakšnim?« sem poskušal pomiriti položaj.

»Najprej me morate ubiti!«

Presenečeno sem ga motril. Kako se lahko upira kraljevemu ukazu? Kaj ne razume, kako pomembna oseba je Potočnik? To sem mu hotel reči, a me je prehitel:

»Kaj ne razumete, kako je Potočnik pomemben in potreben tukaj? Razvil je novo orožje, rakete, precej učinkovitejše od topov. Marsovce bomo poskušali onesposobiti. Če jih tukaj ne ustavimo, bodo že jutri v Beogradu. Razumete?«

To je bilo res. Od mojega odhoda pa do zdaj se je situacija precej spremenila. Marsovska plovila so padla tudi v bližini Maribora in čaka jih bitka z njimi.

»Gremo do Potočnika,« sem dejal, »da se pogovorimo z njim, in rad bi videl te rakete.«

Grabner je poklical vojaka, ki nas je peljal v delavnico. V velikem prostoru nam je najprej padel v oči tovornjak z modificirano prikolico, na njej pa nekaj podobnega granatam, samo precej daljše in s stabilizatorji v zadnjem delu. Seveda, rakete. Potem sem prepoznal človeka, ki je preverjal držala in nosilce raket – Hermana Potočnika. Stopil sem do njega, on je dvignil glavo in se nasmehnil:

»Predvidevam, da ste gospod Atanasijević.«

»Tako je,« sem odvrnil in sva se rokovala. Na dlani mi je ostal madež strojnega olja. »So to vaše rakete?« me je zanimalo.

»Da, to so moje rakete. Njihove uporabe si nisem zamišljal na ta način. Želel sem, da bi ljudje šli v vesolje. A okoliščine so zdaj drugačne. Kmalu

gremo proti Pohorju, tam je sinoči padel marsovski cilindri.«

»Vidite, marsovska plovila so dokaz, da je možno leteti z enega na drug planet. To je vaš cilj, kajne? Če se vaše delo združi s Teslinimi brezžičnimi komunikacijami, bi se to lahko hitro uresničilo.«

Potočnik je zrl vame. Najprej malce zmedeno, potem se mu je obraz spremenil v nasmeh:

»Hja, o tem sem razmišljal, a imam zdaj nujnejše delo. Nimamo veliko časa, saj se bo cilindri kmalu odprl in iz njega bodo prišli marsovski bojni stroji, tripodi. Potrebujemo nekaj časa, da se plovilo ohladi po prehodu skozi atmosfero.«

»Pravite, da gre za cilindre. Kakšni so?« je zanimalo majorja Marića.

»Ogromni so, veliki kot hiša. Zanimivo je, da niso opremljeni s sistemom za povratek na Mars. Verjetno računajo na zanesljivo zmago in obstanek na našem planetu,« je Potočnik zaskrbljeno odvrnil in dodal: »Čas je, da odrinemo in vidimo, kako učinkovite so rakete.«

Med našim vzponom na hrib so s Pohorja odmevale eksplozije topovskih granat. Šli smo mimo treh kontrol, da smo prispeli na mesto, od koder sem prvič videl marsovsko plovilo.

Nič me ni tako impresioniralo kot velikost. Ogromen kovinski cilindri srebrne barve je bil dolg preko dvajset metrov in premera okoli tri metra. Vrh plovila se je zaril v zemljo, a zadnji del je bil malce dvignjen iznad tal. Naokoli je bilo polomljeno drevje, požgano grmovje in trava. V bližini plovila ni bilo nikogar, granate so padale po njej in okoli nje, a brez vidnega učinka. Major Marić je z daljnogledom opazoval plovilo, zatem je dejal:

»Nekaj se dogaja. Kot bi se zadnji del odvijal. Zdaj bo ...«

Potočnik ni čakal, da je major končal stavek, temveč je stekel proti tovornjaku in rakete usmeril proti odprtini plovila. Nagnjen nad kontrole je nekaj preverjal, zatem je dvignil palec.

Pokrov vrat plovila se je odvil in padel po pobočju, pokazala se je črna odprtina. Zaslišal sem neobičajen zvok in sikanje iz smeri tovornjaka. Zatem sem zagledal blesk eksplozije, ko je raketa zadela odprtino plovila. Sledilo je še nekaj sikanja in bliskov, ko so rakete, ena za drugo, zadele odprtino. Zavladala je tišina. Čakali smo v upanju, da se iz nje ne bo nič prikazalo. Sekunde so se vlekly, pogledi so bili v upanju uperjeni proti plovilu.

Tedaj je nekaj zasijalo in se iz teme gibalo pod sončnimi žarki. Prihajalo

je. Še ena raketa je zadela rob marsovskega plovila. Ko sta se polegla prah in pepel od eksplozij, se je tisto še naprej premikalo in se postavilo na tri noge, lahkotno in drhteče, kot komaj povrženo žrebe ali tele.

»Vraga, to je neuničljivo!« je dejal Potočnik in zatem zastal, ko je iz daljave zaslišal glas radiooperaterja.

Potočnik, Marič, jaz in še nekaj vojakov smo stekli k njemu, da bi videli, kaj se je zgodilo. Radiooperater je bil nasmejan:

»Njihovi stroji v Berlinu in na Dunaju so sami od sebe obstali. Ne vemo, zakaj ...«

Stroji poleg nas so bili še kako aktivni. Cev za pošiljanje vročinskega žarka se je usmerjala proti nam, proti tovornjaku z raketami. Kot izkušen vojak sem se odzval nagonsko. Zgrabil sem Potočnika, ga potegnili za zid in ga trenutek pred eksplozijo pokrili s svojim telesom. Zid naju je zaščitil pred zanesljivo smrtjo. Čutil sem bolečino v ramenu, ko me je zadel šrapnel.

Okoli naju so ležala trupla, golobradi vojaki, major Marič, radiooperater, ki je bil še maloprej nasmejan. V nosnice mi je udarjal sladkobno odvraten vonj zažganega človeškega mesa. Zogleneli ostanki so priklicali v spomin grozote Velike vojne.

Cev vročinskega žarka se je počasi premikala in iskala nove tarče, nekaj, kar se premika. Mirovala sva v zaklonišču, dokler se trinogi stroj ni napotil proti Mariboru, ki je ves čas z vročinskimi žarki streljal na tanke, topove in drugo, kar bi se mu lahko uprlo.

»Naj nam Gospod pomaga,« sem zašepetal.

»Gospod?« je trznil Potočnik. »Če obstaja, zakaj je dopustil kaj takšnega?«

Hotel sem reči, kaj je potem ustavilo stroje pri Berlinu in Dunaju? Kaj ni to Božja volja? Kaj je močnejše od nje? A sem se premislil, saj zdaj res ni bil čas za takšne debate.

Prišli smo do tovornjaka z radijskim aparatom in poskušali dobiti zvezo s štabom. Zaman. Oprema je bila uničena v eksploziji.

Nekaj dni sva ostala v hribih. Nisva imela orožja za bojevanje, a tudi ni bilo nobenega sovražnika. Najprej sva morala poskrbeti za mrtve, da jih dostojno pokopljeva, potem pa sva se posvetila preživetju. Proti mestu sva se napotila, ko sva ocenila, da naju ne čaka kakšna nevarnost.

Videti je bilo mirno. Idilično tiho. Samo trupla in ruševine so pričali o pošasti, ki je šla mimo. Zatem sva naletela na negiben stroj osvajalcev. Kot bi spal s prekrizanimi nogami izpod jajčastega telesa. Kljub vsemu sva se mu v širokem loku izognila in nadaljevala pot proti mestu.

Zaslišala sva zvok, ki je bil vse glasnejši, oblak prahu pa vse večji. Prepoznal sem ga. Zvok vojaškega tovornjaka. Vozilo je končno predrlo oblak prahu in se ustavilo. Očitno so naju videli.

Razložila sva, kaj se je zgodilo na hribu in da ni potrebe za ogled, zatem naju je zanimalo stanje v mestu. Šofer nama je razložil:

»Vsega je konec. Njihovi stroji so obstali sami od sebe, kot so se prej ustavile v Nemčiji in Avstriji, a nove ne prihajajo več.«

S tovornjakom sva se vrnila v mesto, nazaj v vojašnico. Veliko je bilo porušenega in požganega. Vse se lahko obnovi, samo mrtvih se ne da oživetiti.

V porušeni ambulanti sva našla nekaj medicinskega pribora, da mi je Herman lahko očistil rano in jo povil. Ostala bo brazgotina, spomin na še eno vojno, kot nekakšen odtis medalje.

Kasneje smo izvedeli, da so osvajalci z Marsa pomrli zaradi navadnih mikroorganizmov, saj jih niso bili vajeni. Spomnil sem se, da so tudi Indijanci masovno umirali zaradi bolezni, ki so jih s sabo prinesli beli osvajalci med kolonizacijo Amerike. Zdaj vedo, kaj jim je na Zemlji glavna grožnja, in zagotovo se bodo nanjo pripravili. Ob naslednji invaziji nas bodo zlahka premagali.

Razen če se prej pripravimo ...

In pripravili smo se.

Kapetan Herman Potočnik je šel z mano v Beograd in od tam v Ameriko, da bi z Nikolo Teslo sodeloval pri razvoju in proizvodnji rakete, ki bi dosegla Mars. Raketa bi na rdeči planet ponesla smrtonosni tovor, predvsem na mesta, kjer so astronomi med invazijo opazili nenavadne aktivnosti. Tovor naj bi stresla na njihova mesta in tovarne, uničujoče eksplozije pa bi iz krhkih kontejnerjev raztrosile zanje smrtonosne bakterije. Naša raketa brez posadke, daljinsko vodena z Zemlje, bo kmalu odrinila, da vrne udarec.

~ ~

Roman Vojna svetov je na voljo tudi v slovenščini. Poiščite še druge knjige H. G. Wellsa.

Tanja Mencin

Ubil jo bom

Strmiš v kozarec rdečega vina.
 Ubil sem jo,
 mi naposled priznaš,
 v mladem jesenskem večeru -
 skrivenčen od hladu,
 še vedno drhtiš,
 oblizuješ si krvave ustnice,
 kakor skrivni vohljač,
 malo mar ti je za vse -
 ubil sem jo, spet praviš,
 senco,
 ki me je delala krotkega.
 Lajež psov pretresa tvoj mir,
 tvojo usodo ubijalca ...

Veliki brat

Zarezal je v živo tkivo
 zgodovine,
 kri revolucije je brizgnila
 na vse strani,
 ko je stopil na upognjen hrbet,
 da si obriše solze tlačanih.
 Pogoltnil je duše deželnih poetov,
 okradel ljudstvo spominov,
 okoval svobodnjake,
 kakor da so od hudiča dani,
 v nasladi je ob večeru legal v posteljo
 k blodnicam časa,
 dušil je brez konca in kraja,
 in trgal srca še živim.
 Veliki brat Kapitala.

SLOVENSKI FESTIVAL FANTAZIJSKE KNJIŽEVNOSTI

FANFEST

2

PREDVIDOMA
 SREDI SEPTEMBERA ALI
 OKTOBRA 2018

Stalni razpis za Supernovo

Revija izhaja dvakrat letno, spomladi in jeseni. Revija živi od prispevkov, zlasti zgodb in pesmi. Sprejemamo tudi eseje in recenzije knjig s področja spekulativne fikcije.

Sprejemamo samo prispevke v elektronski obliki. Samo tipkopisov ne moremo sprejeti in bodo zavrnjeni.

Datumi:

15. februar za spomladansko številko (izide na Meteoriti)

1. avgust za jesensko številko (izide na NMN)

Naslovi za pošiljanje

Uredništvo:

- Celjsko literarno društvo
- (s pripisom: za Supernovo)
- Gledališki trg 4
- 3000 Celje
- E-mail:
- celjsko.literarno@outlook.com
- bojan.ekselenski@gmail.com (urednik)

Dolžina besedil:

Miniatura: do 1000 besed

Kratka zgodba: do 4000 besed (polno dolžino bomo sprejemali, ko se bo sčasoma povečal obseg revije).

Esej: do 2000 besed,

Recenzija: do 2000 besed,

Poezija: skupaj do 200 vrstic, pesem do 100 vrstic.

Prva stran se ne šteje v obseg besedila, na njej morajo biti sledeči podatki:

- Naslov dela
- Ime in priimek,
- Veljaven poštni naslov, kamor pošljemo avtorske izvode
- Veljaven elektronski naslov za komunikacijo

Avtorji in avtorice besedila do nadaljnjega odstopijo v brezplačno objavo. V primeru, da bodo finančna sredstva dopuščala izplačilo honorarjev, se bodo z avtorji(-icami) podpisale ustrezne pogodbe.

Uredništvo bo za daljša neleposlovna besedila (esej, recenzija) predlagalo krajšanje ali objavo v dveh delih. Daljša prozna dela ali poezija se zavrnejo, oziroma pošljejo avtorju(-ici) v krajšanje na predviden obseg.

Razpis za Vsesledje 37

Razpis za 37. številko Vsesledja in Mlado Vsesledje

Vsesledje je osrednja revija Celjskega literarnega društva, ki letos praznuje 16 let izhajanja. Sprejemamo prozo, poezijo, eseje in dramatiko.

Mlado Vsesledje je del Vsesledja, posvečen mlajšim avtorjem(-icam), predvsem srednješolcem(-kam).

Sprejemamo poezijo, prozo, eseje in dramatiko.

Rok za oddajo prispevkov je **1. junij 2018**, samo v elektronski obliki (doc, docx ali rtf), na naslov s pripisom - za Vsesledje ali Mlado Vsesledje:

Upoštevani bodo vsi prispevki, ki bodo prispeli do 1. junija, v elektronski obliki (doc, docx ali rtf), na naslov:

- zoran.pevec@gmail.com (glavni urednik)
- celjsko.literarno@outlook.som (društvo)

Nagradna natečaj za Fanfiction (Vsesledje in Supernova)

Roboti so med nami

Tokratni fanfiction razpis je posvečen dr. Isaacu Asimovu in njegovim znamenitim zakonom robotike, ki postavlja etične temelje inteligentnih robotov. V vaših prispevkih pričakujem implementacijo znamenitih Zakonov robotike in njihovo apliciranje v zgodbo.

Pravila:

- Dolžina: 1000 besed (6000 znakov s presledki)
- Kraj dogajanja: Slovenija.
- Časovni okvir: od leta 1900 dalje.
- Rok oddaje: 15. 2. 2018

Najboljša zgodba bo prejela odlično nagrado! Seveda ne smem pozabiti na slavo ob objavi v Supernovi 5.

Krst pri Savici

Vsi poznamo znameniti ep Krst pri Savici. Naš največji pesnik, dr. France Prešeren je ustvaril literarni svet, ki kar kliče po ljubiteljskih pisateljskih poskusih. Vsesledje in Supernova pred vas postavljata izziv: Napišite pesem ali zgodbo, ki se dogaja v svetu znamenitega epa.

Pravila:

- Proza - dolžina do 1000 besed (6000 znakov s presledki)
- Poezija - do 200 verzov
- Kraj dogajanja: svet Krsta pri Savici (etično ozemlje Slovencev)
- Za Vsesledje do 1. 6. 2018, za Supernovo do 1. 8. 2018—vse, kar pride kasneje, pride v poštev v naslednjo številko za letnik 2019)

Naslov pošiljanja:

bojan.ekselenski@gmail.com ali celjsko.literarno@outlook.com

Mednarodni razpis - Fantastična antična Celeia

V okviru 2. slovenskega festivala fantazijske književnosti v Celju bo predstavitev zbirke Fantastična antična Celeia. O uvrstitvi odloča mednarodna žirija izkušenih poznavalcev fantastične literature. Pogoji za sodelovanje:

- Kratka zgodba ali poezija, ki vključuje slavno antično Celeio, mora vsebovati elemente fantastičnega.
- Obseg do 3500 besed (21.000 znakov s presledki)
- Rok pošiljanja: 15. 7. 2018

Pošljete na naslov: fanfest.festival@gmail.com ali celjsko.literarno@outlook.com

Cankarjevi dnevi v Celju
od 17. aprila do 11. junija 2018

2018 Cankarjevo jubilejno leto

Dogodki literarnega društva Celje

25. aprila - **Predstavitve Tanje Mencin** v Celjski kulturnici s pričetkom ob 18 uri. Prireditev bodo popestrili učenci Glasbene šole Celje.

28. aprila **Gostovanje našega društva v Skomarski hiši**. Skomarska hiša je znano prizorišče različnih kulturnih prireditev. V soboto, 28. aprila bo tam gostovalo naše literarno društvo in se predstavilo s svojim ustvarjalnim opusom.

9. maj - **Osrednja prireditev ob Cankarjevih dnevih v Celju**. Na Krekovem trgu bodo prireditev, posvečene Ivanu Cankarju. Naše društvo bo zagotovo sodelovalo ali pripravilo lastno prireditev.

12. maj - **Otvoritev Tedna ljubiteljske kulture** v Celju. Sodelovali bomo na uvodni predstavi s svojo poezijo.

12. maj - **Sferakon v Zagrebu** - predstavili bomo svežo številko Supernove in FANFEST, slovenski festival fantazijske književnosti.

16. maj - **Predstavitve Snežane Brumec** v Celjski kulturnici, dogodek bodo popestrili učenci Glasbene šole Celje.

23. maj - **Cankarjev dan CLD** - V Celjski kulturnici bomo obeležili 100. obletnico smrti velikana slovenske književnosti.

Opomba: program se lahko mogoče še spremeni, spremljajte naš FB profil in spletno stran

O avtoricah in avtorjih

Na spletni strani našega društva (<http://cld.si>) so predstavljeni vsi avtorji(-ice) Supernove. Vsaka avtorica, vsak avtor imajo svoj kotiček. Kliknite na QR kodo, ki vas pripelje do avtorskih strani tudi z vašo mobilno napravo.

Andrej Ivanuša

Eolova hrapava dlan

Tiho
leži veter
v hrapavi dlani Eola.

Srebrno
prekriva čipka
poletno dišečo travo.

Neumorno
objeta z lepoto
vonjavih čričkovih pesmi.

Skromno
leživa zaljubljena
pod svodom stvarstva.

Nežno
ljubiva veter
s hrapave dlani Eola.

9 772464 036004

